

บทที่ 2

ความรู้เบื้องต้นในการเขียน

เนื้อหา

1. ความรู้เรื่องคำและภาษา
  - 1.1 ความหมายของคำ
  - 1.2 ระดับของภาษา
  - 1.3 สักดิ์ของคำ
  - 1.4 หลักการใช้คำ
2. ความรู้เรื่องประโยค
  - 2.1 ประเภทของประโยค
  - 2.2 โครงสร้างของประโยค
  - 2.3 หลักการผูกประโยค
3. ความรู้เรื่องย่อหน้าหรืออนุเขต
  - 3.1 ชนิดของย่อหน้า
  - 3.2 ตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญ
  - 3.3 การเขียนย่อหน้าที่ดี

วัตถุประสงค์ประจำบท

เมื่อศึกษาบทที่ 2 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกว่าคำใดเป็นคำที่มีความหมายตรง คำใดเป็นคำที่มีความหมายโดยนัยได้
2. จำแนกระดับของภาษาได้และสามารถยกตัวอย่างภาษาระดับต่าง ๆ ได้

3. บอกได้ว่าข้อความใดใช้คำถูกต้องหรือบกพร่องอย่างไร
4. วิเคราะห์ประโยคได้ว่าประโยคใดถูกต้องบกพร่องอย่างไร
5. จำแนกประเภทของย่อหน้าได้และสามารถยกตัวอย่างย่อหน้าแบบต่าง ๆ ได้
6. วิเคราะห์วิจารณ์ย่อหน้าได้ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร

แนวคิด

1. การเขียนเป็นการสื่อสารชนิดหนึ่งดังนั้นผู้ส่งสารจึงต้องคำนึงถึงการสื่อสารที่ชัดเจน ถูกต้องเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ส่งสาร (ผู้เขียน) และผู้รับสาร (ผู้อ่าน)
2. การใช้คำ การผูกประโยค และการเขียนย่อหน้าต้องชัดเจนถูกต้องและเป็นไปตามหลักการเขียน
3. การเขียนต้องเริ่มต้นตั้งแต่การเลือกคำที่ดีนำมาผูกเป็นประโยคที่ดี แล้วนำประโยค มาเรียบเรียงเป็นย่อหน้าที่ดีตามหลักการเขียน

บทที่ 2 ความรู้เบื้องต้นในการเขียน

ความรู้เรื่องคำ

ในการเขียนข้อความ หรือเรื่องราวใด ๆ ก็ตาม ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงคำ การเลือกใช้คำเป็นประการแรก พระยาอุปกิตติศิลปสาร¹ ได้ให้ความหมายของคำไว้ว่า “คำ คือ เสียงที่พูดออกมาได้ความอย่างหนึ่งตามความต้องการของผู้พูด จะเป็นก็พยางค์ก็ตาม เรียกว่าคำหนึ่ง” และพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ได้ทรงอธิบายได้ความเพิ่มเติมอีกว่า² “คำ คือ เสียงที่เป็นเครื่องหมาย แต่เขตความหมายนั้นกว้างบ้าง แคบบ้าง ร่นออกกร่นเข้าแล้วแต่กรณี คำโดยมากมิได้มีความหมายตายตัว โดยมากมักจะมีหลายมุมและเรามักจะเลือกใช้แต่บางมุมหาได้ใช้ทุกมุมไม่ ถ้าอยากจะทราบว่าเป็นกรณีใดเราใช้ความหมายมุมไหนแล้ว ต้องสอบถ้อยคำ ห้อมล้อมหรือบริบท (context) และต้องคำนึงถึงความหมายนิยมใช้ให้จงหนัก”

จากคำนิยามของคำว่า คำ ดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า คำนั้นอย่างสั้นที่สุดประกอบด้วย 1 พยางค์ และมีความหมายในตัวเองสมบูรณ์ เช่น คำ กิน ไป มด ดาว เป็นต้น คำเหล่านี้สื่อความหมายสมบูรณ์ในตัวเองทั้งสิ้น แม้จะมีพยางค์เดียว ดังนั้นเราจึงพิจารณาความหมายเป็นหลัก เพราะบางคำมีหลายพยางค์ ถ้าตัดพยางค์ใดพยางค์หนึ่งออก ความหมายของคำนั้นก็จะไม่สมบูรณ์หรือเปลี่ยนไป เช่น คำว่า มหาวิทยาลัย³ ถ้าตัดพยางค์ใดออก ความหมายก็จะเปลี่ยนไป หรือไม่เป็นคำเลย นอกจากนี้การพิจารณาเรื่องคำที่มีหลายความหมาย คือ คำที่สะกดอย่างเดียวกัน แต่มีความหมายต่าง ๆ กันไปก็ต้องพิจารณาจากบริบทหรือสิ่งแวดล้อมในประโยคเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาว่า คำนั้นมีความหมายอย่างไร ดังอย่างเช่น

1. เขาไปดูภาพยนตร์กันสองคน
2. ตำรวจกันคนมุงดูออกไป
3. เจ้าหล่อนกันคิ้วเสียโค้งอย่างกับวงพระจันทร์
4. ลี้ออย่าไปเลยกันไปเองดีกว่า

¹ พระยาอุปกิตติศิลปสาร **หลักภาษาไทย** ไทยวัฒนาพานิช หน้า 59

² พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ **วิทยาสาทรุกรม แพร่พิทยา** หน้า 684-685

³ มหาวิทยาลัย อธิบาย ในเชิงภาษาเขียนที่เป็นแบบแผน ถ้าเป็นภาษาปากอาจตัดพยางค์เป็นมหา'ลัย ได้ แต่ถ้าเป็นภาษาแบบแผนจะใช้ไม่ได้ และถ้าถือตามเกณฑ์หลักภาษาเดิมก็กล่าวได้ว่า ลี้อสารไม่ได้

กัน ในประโยคที่หนึ่ง เป็นคำรับคำกริยาให้รู้ว่ามีผู้กระทำมากตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป กัน ในประโยคที่สอง มีความหมายว่า ห้ามหรือกัน กัน ในประโยคที่สาม มีความหมายว่า โทนให้เสมอ และกัน ในประโยคที่สี่ คือ สรรพนามบุรุษที่ 2 เป็นภาษาปาก ดังนั้น ในคำที่เขียนเหมือนกันแต่มีความหมายต่าง ๆ กันออกไป จึงต้องดูคำข้างเคียง หรือบริบท จึงจะทราบว่า คำนั้นมีความหมายอย่างไร

ความหมายของคำ

ความหมายของคำแบ่งเป็น 2 ประเภท¹ คือ

1. ความตรง หรือความหมายโดยอรรถ (Denotation) อาจเรียกต่างไปจากนี้ คือเรียกว่าความหมายหลัก เป็นคำที่มีความหมายตามอักขระ (literal meaning) เป็นความตรงตามคำนั้น ๆ เช่น คำว่า ลา ความหมายตรงเป็นชื่อเรียกสัตว์ชนิดหนึ่ง หรือแมงดา ก็หมายถึงสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง เป็นแมงตานาและแมงดาทะเล เป็นต้น

2. ความโดยนัย หรือความหมายแฝง (connotation) เป็นความหมายที่สัมพันธ์กับคำเดิม อาจสัมพันธ์ในเชิงเปรียบเทียบ หรือสัมพันธ์กับความรู้สึก ตัวอย่างเช่น คำว่า แมงดา ที่เป็นความหมายโดยนัย เป็นคำที่ใช้เรียกผู้ชายที่เกะกะผู้หญิง ซึ่งเป็นการนำพฤติกรรมของแมงดาจาก ความหมายตรงมาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของผู้ชายชนิดนั้น หรือคำว่า ลา ที่เป็นความหมายโดยนัยเป็นคำเรียกคนที่ไม่ฉลาด (โง่) ว่าลา เป็นความรู้สึกหรือสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมว่า ลา เป็นสัตว์ที่โง่ ดังปรากฏจากนิทาน คนก็เกิดความฝังใจและรู้สึกที่ว่า ลาโง่ จึงนำมาใช้เรียกคนที่ไม่ฉลาดว่า ลา ซึ่งเป็นความหมายโดยนัย

ในเรื่องความหมายของคำนี้ พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงแบ่งความหมายของคำเป็น 3 ประเภท² คือ

1. ความหมายตามศัพท์เดิมของคำ
2. ความหมายโดยอรรถ
3. ความหมายโดยนัย

ความหมายตามศัพท์เดิมนั้น ท่านทรงอธิบายว่า คือ ความหมายตามธาตุ³ (primary - meaning) เป็นความหมายของคำอันเป็นคำเดิม “ที่จริงความหมายตามธาตุนั้น หากเป็นเครื่องช่วยแสดง ความหมายปัจจุบันไม่ อย่างเช่นคำว่า language ซึ่งแปลว่าภาษานั้น ถ้าจะถือความหมายตามธาตุเป็นใหญ่แล้ว จะต้องถือว่ามีความหมายโดยนัยที่เกี่ยวกับดิน เพราะ Lingua (Latin) langue

¹ Gary L. Harmon & Ruth F. Dickinson, *Write No-! : Substance : Strategy : Style*, Holt, Rinehart and Winston Inc; p.129.

² พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ *วิทยาวรรณกรรม* แพร่พิทยา หน้า 254.

³ ลด. หน้า 685

(French) ซึ่งเป็นธาตุแห่งคำว่า Language นั้น แปลว่าลิ้น”¹ จากคำอธิบายนี้ เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ความหมายตามศัพท์เดิมของคำ ก็คือ ความหมายจากธาตุของแต่ละคำ ซึ่งจะไม่ตรงกันกับความหมายโดยอรรถ

ท่านทรงอธิบายต่อไปว่า ส่วนความหมายอันแท้จริงนั้น ต้องแบ่งเป็น 2 อย่าง คือ ความหมายโดยอรรถ และความหมายโดยนัย และความหมายโดยนัยนี้สำคัญนัก เช่น คำว่า ชัก เป็นต้น ถ้าใช้เป็นคำกริยาใช้ได้ดี ไม่เป็นคำโอหัง แต่ถ้าใช้เป็นคำพูด กลายเป็นคำโอหังไป

ทั้งนี้ ถ้าจะพูดถึงอรรถแล้ว ก็ยังมีความหมายอันเดียวกัน คือ หมายถึงผู้พูด หรือตามศัพท์ไวยากรณ์ก็คือสรรพนามปฐมบุรุษ แต่ความหมายโดยนัยต่างกัน ที่ว่าถ้าเป็นคำกริยา ผู้ฟังไม่รังเกียจเลย แต่ถ้าเป็นคำพูด ผู้ฟังอาจรังเกียจร้ายแรง

“ความหมายโดยนัยนี้ เปลี่ยนแปลงอยู่เนื่องนิตย์ และเปลี่ยนแปลงทั้งตามกาลเทศะ คำ ๆ เดียวกันในสมัยหนึ่งอาจมีความหมายอย่างหนึ่ง แต่ในอีกสมัยหนึ่งอาจมีความหมายไปอีกอย่างหนึ่ง และคำ ๆ เดียวกันในประเทศหนึ่งอาจมีความหมายอย่างหนึ่ง แต่ในอีกประเทศหนึ่งมีความหมายไปอีกอย่างหนึ่งและการที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ ไม่มีกฎเกณฑ์อย่างใด นอกจากความนิยมใช้เท่านั้นเอง”²

“ความหมายโดยนัยนั้นจะถืออะไรเป็นกฎเกณฑ์ไม่ได้ นอกจากความนิยมใช้เท่านั้นเอง และความนิยมใช้ย่อมแล้วแต่ระเบียบความคิดของหมู่ชน ซึ่งจะหาคำแถลงให้กระชับยิ่งกว่าพฤติกรรม (culture) หรือ อารยธรรม (civilization) ก็เห็นจะหาไม่ได้”³

จากคำอธิบายนี้ แสดงว่าคำโดยนัยนั้นเปลี่ยนไปตลอดเวลา แต่ไม่เปลี่ยนไปเร็วอย่างเด่นชัดอย่างเครื่องแต่งกาย แต่ก็ค่อยเปลี่ยนไปอย่างช้า ๆ ตลอดเวลา ซึ่งทำให้คำเดียวกันนั้นอยู่ต่างสมัยกัน จะมีความหมายต่างกันก็ได้ แต่ผู้เขียน (ดาราเล่มนี้) เห็นว่าความหมายโดยอรรถก็เปลี่ยนไปได้ บางคำความหมายเปลี่ยนไป บางคำความหมายแคบเข้า บางคำความหมายขยายออก

คำว่า แกล้ง สมัยโบราณพบจากวรรณคดี เช่น จากมหชาติคำหลวงใช้ว่า แกล้ง ประกาศแก่สงฆ์ มีความหมายว่า จงใจ ตั้งใจ แกล้งเกล่ง แปลว่า ประดิษฐ์ประดอย ตั้งใจทำอย่างงดงาม แต่ปัจจุบันคำว่า แกล้ง มีความหมายว่า แสร้ง จงใจทำผิดความคาดหมาย ไม่ทำจริง ทำให้ขัดกับความประสงค์ เป็นต้น

ดังนั้น การพิจารณาความหมายของคำจึงต้องพิจารณาคุณสมบัตินั้นของข้อเขียน เจตนาของ

1 สด.นค.

2 สด. หน้า 686

3 สด. หน้า 691

ผู้เขียนว่าต้องการให้มีความหมายอย่างไรด้วย

การใช้คำนี้ต้องคำนึงว่าใช้คำให้ตรงตามความหมาย และคำบางประเภทมีความหมาย
ณะโดยเฉพาะก็มี เช่น คำว่า กัน ในประโยคที่ว่า เขามากัน 2 คน กัน นี้ผู้ทำกริยาจะต้องเป็นพหูพจน์
หรือคำว่า ถูก มักใช้กับกรรมในลักษณะไม่เป็นไปในทางดี เช่น

เด็กถูกรังแก

เขาถูกซ้อมจนสลบไป

ฯลฯ

ดร.นวรรรณ พันธุเมธา ได้อธิบายคำในลักษณะนี้ว่า “คำแต่ละคำมีความหมายประจำ
ตัว ความหมายเช่นนี้เรามักจะพบในคำจำกัดความของคำต่าง ๆ ในพจนานุกรม เช่น ดอกหญ้า
หมายถึง ดอกของพืชที่เกิดตามพื้นดินพวกหนึ่ง...นอกจากความหมายประจำคำ คำส่วนมากยังมี
ความหมายอื่นแฝงเร้นอยู่ ความหมายที่แฝงอยู่ในคำนั้น ผู้ใช้ภาษาแต่ละคนอาจจะเข้าใจไม่ตรงกัน
ทั้งนี้แล้วแต่ประสบการณ์และทัศนคติของผู้ใช้ภาษาต่อสิ่งนั้น ๆ เช่น ผู้หญิง ความหมายประจำ
คำก็คือมนุษย์เพศหนึ่ง แต่อาจจะมีความหมายแฝงว่า ช่างพูด นุ่มนวล ทำงานหนัก ขยัน อดทน
แล้วแต่ใครจะมีทัศนคติต่อผู้หญิงอย่างไร...ความหมายแฝงมีประโยชน์แก่การใช้คำทำให้ใช้คำ
ได้น้อยแต่กินความหมายมาก แต่ถ้าเราใช้คำโดยมิได้คำนึงถึงความหมายแฝงของคำก็ชวนให้ผู้อื่น
ฉงน เช่น “เขารั้วกระสุนใส่ข้าพเจ้าหนึ่งนัด”

คำว่ารั้วแฝงความหมายว่าทำอาการซ้ำ ๆ ถี่ ๆ ถ้าบอกว่ารั้วกระสุน น่าจะรั้วตั้ง 4-5 นัด
ถ้าสั้นกระสุนเพียงนัดเดียว ไม่น่าจะเรียกว่ารั้ว”¹

ในคำที่มีความหมายแฝง หรือณะนี้ ผู้เขียนต้องมีความเข้าใจจึงจะใช้ได้ถูกต้อง

ระดับของคำ ระดับของภาษา

Diana Hacker & Betty Renshaw² ได้แบ่งระดับภาษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ภาษาแบบแผน (formal)
2. ภาษาทึ่งแบบแผน (informal)
3. ภาษาปาก (vulgar)

ในเรื่องระดับภาษานี้ ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงมาก เพื่อใช้ให้เหมาะกับประเภทของข้อ
เขียน ผู้รับสาร (บุคคล) กาลเทศะ

¹ ดร.นวรรรณ พันธุเมธา การใช้ภาษา เอกสารการสอนชุดวิชาไทยศึกษา มสธ. โรงพิมพ์
คุรุสภา หน้า 5

² Diana Hacker & Betty Renshaw *A Practical Guide For Writers*, Winthrop Publishers Inc; p.1

ภาษาแบบแผน (formal)

ภาษาแบบแผนจะใช้กับข้อเขียนประเภทตำรา บทความทางวิชาการ หนังสือราชการ หนังสือหรือข้อความประชาสัมพันธ์ที่เป็นแบบแผน เช่น หนังสือเขียนเพื่อคำกล่าวเปิดการสัมมนา หรือ พระบรมราชาวาทที่พระราชทานแก่บัณฑิต การเขียนงานวิจัย เป็นต้น หนังสือเหล่านี้มีความแพร่หลายโดยทั่วไป และอยู่ในโอกาสที่ผู้เขียนและผู้อ่าน (บางกรณีเป็นผู้ฟัง) ต้องการรับรู้ข้อเท็จจริง ความคิด เป็นไปอย่างสงบและไตร่ตรอง

ลักษณะสำคัญของภาษาแบบแผน มีดังนี้¹

1. ใช้คำสุภาพที่เป็นศัพท์ภาษาราชการ และศัพท์บัญญัติ
2. ไม่ใช้คำย่อ เช่น ตำแหน่งบุคคลหรือยศ ให้เขียนเต็มคำ
3. ภาษาที่ใช้ ใช้ระดับเดียวกัน ไม่นำภาษาระดับอื่นมาปะปน เช่น ภาษาแสลง ฯลฯ
4. รูปประโยคต้องไม่ตัดทอน
5. น้ำเสียงของข้อเขียนมีลักษณะเคร่งขรึม หรือเป็นกลาง ไม่ตลกขบขัน หรือ เสียดสีขี้ขล้อ
6. ต้องหลีกเลี่ยงการแสดงอารมณ์รุนแรง การโต้เถียงและการใช้ภาษาที่เป็นโวหาร (colourful language)

คำอธิบายเพิ่มเติม

ภาษาแบบแผนจะต้องใช้คำสุภาพที่เป็นศัพท์ภาษาราชการ และศัพท์บัญญัติ กล่าวคือต้องคำนึงถึงความเคร่งครัดทางภาษา มาตรฐานของภาษา ต้องมีความสุภาพ และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ถูกต้อง มีมารยาท เช่น รับประทานอาหาร เวลา 19 นาฬิกา เครื่องบินไอพ่น ปรารถนาอนุกรรยา วิกฤตการณ์ ทำนาย เกียจคร้าน ศีรษะ สามีกรรยา เท้า ดวงจันทร์ เป็นต้น ที่เป็นศัพท์บัญญัติ เช่น ศัพท์ทางการแพทย์

optics	ใช้คำศัพท์บัญญัติว่า	ทัศนศาสตร์ ²
physiology	”	”
semeiology	”	”
phymatology	”	”
physiochemistry	”	”

¹ Elizabeth McMahan & Susan Day, *The Writer's Rhetoric and Handbook*, McGraw-Hill book Company, p.38

² ราชบัณฑิตสถาน *พจนานุกรมศัพท์แพทย์ราชบัณฑิตสถาน อักษรเจริญทัศน์* (พิมพ์ครั้งที่ 2) หน้า 105

³ สด. หน้า 146

⁴ สด. หน้า 145

⁵ สด. หน้า 145

⁶ บจร สาธุพันธ์ *ศัพท์วิชาการบริหารการคลัง* หน้า 294.

ศัพท์ทางสาขาวิชาบริหารการคลัง เช่น			
target	ใช้คำศัพท์บัญญัติว่า	เป้าหมาย ¹	
current account	”	”	งบดำเนินงาน ²
Guaranter	”	”	ผู้ให้ประกัน ³
	ฯลฯ		

ศัพท์เฉพาะในสาขาวิชาศิลปะ เช่น

“กาบ⁴ หมายถึง ลายกาบเป็นลายอันงดงามชนิดหนึ่งในขบวนของลายไทย.....”

“กาบพรหมศร⁵ เป็นกาบอยู่ที่เชิงเสาธรรมาสน์ คล้ายกับจะบังเชิงเสาไว้ ถัดไปเป็นกระจิงปฏิญาณ”

“แก้วชิงดวง⁶ เป็นชื่อลายชนิดหนึ่ง มีดอกเป็นวงกลม ซ้อนกันคล้ายลายกระเบื้องปูพื้น ทำให้เกิดเป็นรูปแก้วชิงดวงขึ้น”

“ก้ามปู⁷ คือ สีที่เกิดจากส่วนผสมของสีเหลืองกับสีดำ คือเอาดินสีเหลืองผสมกับเขม่าสีดำ”

คำศัพท์เฉพาะ หรือคำศัพท์บัญญัติในสาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ ควรใช้ให้ถูกต้อง ถ้ามีคำศัพท์ภาษาไทยที่ยอมรับกันแทนคำภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เหล่านั้นแล้ว ก็ควรใช้คำศัพท์ภาษาไทย ไม่ควรใช้คำทับศัพท์มากนัก แต่อาจใส่คำภาษาเดิมไว้ในวงเล็บได้

นอกจากหลักข้อแรกก็กล่าวว่ภาษาเขียนต้องใช้คำสุภาพ ใช้คำศัพท์ที่บัญญัติ หรือศัพท์เฉพาะตามที่ใช้กันแล้ว ในการเขียนคำที่ย่อได้นั้น ก็ไม่ย่อในภาษาแบบแผน ให้เขียนเต็มตามคำนั้น ๆ เช่น ยศ ตำแหน่ง ฯลฯ พอ. ให้ใช้คำเต็มว่า พันเอก ตำแหน่ง รต. ให้ใช้คำเต็มว่า รองศาสตราจารย์ คำอื่น ๆ เช่น

พ.ศ.	ให้ใช้คำเต็มว่า	พุทธศักราช
เวลา 6 น.	ให้ใช้คำเต็มว่า	เวลา 6 นาฬิกา
ด.ช.	ให้ใช้คำเต็มว่า	เด็กชาย
ด.ญ.	ให้ใช้คำเต็มว่า	เด็กหญิง

¹ ขจร สาธุพันธ์ุ ศัพท์วิชาการบริหารการคลัง หน้า 294

² สด. หน้า 80

³ สด. หน้า 98

⁴ น.ณ ปากน้ำ พจนานุกรมศิลป์ กรุงเทพมหานครพิมพ์ หน้า 10

⁵ สด. หน้า 4.

⁶ สด. หน้า 19

⁷ สด. หน้า 22.

นส.	ให้ใช้คำเต็มว่า	นางสาว
รร.	”	โรงเรียน
ผอ.	”	ผู้อำนวยการ
นร.	”	นักเรียน
ทีวี.	”	โทรทัศน์
สต.	”	สตางค์
ระยะทาง 12 กม.	”	ระยะทาง 12 กิโลเมตร
น้ำหนัก 3 กก.	”	น้ำหนัก 3 กิโลกรัม
มช. มร. ¹	”	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
นศ.	”	นักศึกษา
มหา'ลัย	”	มหาวิทยาลัย

เป็นต้น

ใช้ภาษาระดับเดียวกัน ก็คือใช้ภาษาสุภาพทั้งสิ้น มีศักดิ์² และระดับของคำทัดเทียมกัน เช่น รีมฝีปากงมราวกับกลีบกุหลาบ วงพักตร์ผ่องนวลดั่งแสงศศิธร นาสิกงามละม้ายแมนขอเทพ พิศดูเรือนร่างสมส่วนไม่มีที่ติ

จะเห็นว่า ข้อความนี้บอกพร่องที่ใช้ภาษามีศักดิ์ และระดับไม่เสมอกัน ส่วนไม่มีที่ติ เป็นภาษากึ่งแบบแผนต่างระดับกับภาษาแบบแผน

หรือ เขาปรารถนาที่จะให้บุตรชายโทนของเขาได้ศึกษาให้สูงเท่าที่จะทำได้

คำว่า โทน ก็เป็นคำต่างระดับ ควรใช้ว่า คนเดียว แทนคำว่า โทน

รูปประโยคไม่ตัดทอน ต้องเขียนรูปประโยคถ้าเป็นภาษาปากหรือภาษากึ่งแบบแผน อาจตัดทอนประโยคบ้างได้ เช่น

ก. คุณจะไปเชียงใหม่เมื่อไหร่

ข. พรุ่งนี้เช้า

¹ บางกรณี่ใช้ย่อหน้าได้ในหนังสือราชการ เช่น เลขหนังสือ ที่ มช. เพราะเป็นรหัสย่อ แต่ถ้าใช้โดยทั่วไปจะไม่เขียนย่อ

² จะกล่าวถึงศักดิ์ของคำในลำดับต่อไป

ในประโยคตัวอย่างทั้งสองประโยคต่างก็เป็นภาษาที่แบบแผนและตัดทอนประโยคแล้วในประโยค ข. พจน์นี้เข้าคือประโยคที่ตัดจากประโยคเต็มว่า ดิฉันจะไปเชียงใหม่พจน์นี้เข้าก็ภาษาแบบแผนก็จะเขียนเต็มประโยค

ประการที่ห้าของลักษณะสำคัญของภาษาแบบแผนคือ น้ำเสียงของข้อเขียนมีลักษณะเคร่งขรึม หรือเป็นกลาง ไม่ตลก ขบขัน เสียดสี ยั่วล้อ เช่น

“จากการสำรวจขององค์การสหประชาชาติพบว่า ปัจจุบันพลโลกของเรามีคนพิการในลักษณะต่าง ๆ กันถึง 450 ล้านคน และในจำนวนนี้ย่อมหมายถึงว่ามีคนไทยผู้พิการจำนวนหนึ่งรวมอยู่ด้วย

“คนพิการ” กล่าวสำหรับทัศนะของเรา แม้เขาจะมีความแตกต่างไปจากคนทั่ว ๆ ไป ทั้งทางด้านร่างกายความคิดหรือจิตใจ แต่เราก็ถือว่า เขายังมีความเป็นมนุษย์ที่ทัดเทียมกับคนทั้งหลาย โดยสิ่งที่ขาดหายมิได้เป็นตัวกำหนดให้ความเป็นมนุษย์ต้องลดน้อยลงไป

ถึงกระนั้นก็เป็นที่น่าสังเกตว่า คนพิการในบ้านเมืองของเรายังมีคนอีกจำนวนไม่น้อยที่มองคนพิการด้วยทัศนะที่ไม่ถูกต้องด้วยทัศนะที่มีขีดวงจำกัด ฯลฯ จึงมีผลทำให้คนพิการไม่ได้รับความเท่าเทียมในสิทธิในการดำรงชีวิต หรือในการประกอบอาชีพและอื่น ๆ เท่าที่ควรจะเป็น ทั้ง ๆ ที่ในบางกรณี คนพิการก็สามารถทำงานบางอย่างได้อย่างดีมีประสิทธิภาพเฉกเช่นคนธรรมดา”¹

ประการสุดท้ายของลักษณะสำคัญของภาษาแบบแผน คือ ต้องหลีกเลี่ยงการแสดงอารมณ์รุนแรง การโต้เถียง และ การใช้ภาษาเป็นโวหาร

การหลีกเลี่ยงการแสดงอารมณ์รุนแรง ก็เพราะข้อเขียนที่เป็นแบบแผนจะเน้นข้อเท็จจริง ความรู้ แสดงความคิดด้วยเหตุผลและมีหลักเกณฑ์ด้วยทำที่น้ำเสียงที่เคร่งขรึมเป็นกลาง ยุติธรรม อาจมีส่วนไม่เห็นคล้อยตามความคิดของกลุ่มอื่นแต่จะไม่แสดงความขัดแย้งโต้เถียงอย่างเอาชนะด้วยอารมณ์ แต่ต้องให้เหตุผลที่หนักแน่น ส่วนการไม่ใช้ภาษาที่เป็นโวหารนั้นก็เพราะภาษาโวหารจะไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง เพราะมีจุดมุ่งหมายต่างกัน ภาษาโวหารเน้นการบรรยายที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการเห็นภาพสิ่งที่จะบรรยายจึงอาจใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น กล่าวเกินจริง เช่น

---

¹ หน่วยงานนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กุรุปริทัศน์ ฉบับปีคนพิการสากล' 24 ฉบับพิเศษ
ฉบับปีคนพิการสากล หน้า 7

ฉันได้ฟังเรื่องนั้นหัวใจมันร้อนรุ่มเต้นแรงสักวินาทีละ **แสนครั้ง** ถ้าเป็นข้อความที่เป็นภาษาแบบแผนก็จะใช้ข้อเท็จจริงไปพิจารณาซึ่งเป็นไปไม่ได้แน่

จากลักษณะสำคัญ ๆ ของภาษาแบบแผนนี้ก็จะเป็นแนวทางที่จะให้นักศึกษาได้พิจารณาภาษาระดับนี้ได้ถูกต้องขึ้น ข้อสำคัญ คือ นักศึกษาสามารถเลือกใช้ภาษาแบบแผนในการเขียนได้ถูกต้องไม่เกิดการสับสนอีกต่อไป

ภาษากึ่งแบบแผน (informal)

ภาษากึ่งแบบแผน คือ ภาษาที่ใช้โดยปกติทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน¹ เป็นภาษาเขียนที่ไม่ต้องการความเคร่งครัดจริงจังมากนัก ภาษากึ่งแบบแผนเป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันทุก ๆ คน (คนส่วนใหญ่) ใช้ภาษากึ่งแบบแผนตลอดเวลา เช่น

พ่อไปไหนมาคะ ไม่ใช่ว่า บิดาไปไหนมาคะ ปกติคนทั่วไปก็จะเรียกพ่อ หรืออย่างยกย่องก็เรียกว่าคุณพ่อจะไม่เรียกว่า บิดา นอกจากเรียกกันตามภาษาหนังสือกำลังภายในว่า ท่านบิดา คำว่า พ่อ จึงเป็นคำที่มีคนใช้มากที่สุด แม้แต่ผู้มีบรรดาศักดิ์ก็ยังใช้แทนตนว่า พ่อ กับ ลูก ดังนั้นคำว่าพ่อจึงจัดเป็นภาษากึ่งแบบแผนแต่ก็มีความสุภาพเต็มที่ เมื่อเรานำเอาภาษาในชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่ใช้ไปเป็นภาษาเขียนเราก็นำไปใช้กับข้อเขียนต่าง ๆ คือ บทความหรือข้อเขียน สารคดี ข้อเขียนจดหมายส่วนตัว อนุทินบันทึกประจำวัน ภาษาหนังสือพิมพ์ และวารสารทั่วไป นวนิยาย เรื่องสั้น ส่วนใหญ่จะใช้ภาษากึ่งแบบแผน เช่น

“วันขึ้นปีใหม่ของจีนแต่ดั้งเดิม คือวันตรุษหรือที่คนไทยเรียกว่า “วันตรุษจีน” วันนี้ได้แก่วันขึ้น 1 2 3 ค่ำเดือนอ้ายของจีน ซึ่งตรงกับเดือนยี่และเดือนสามทางจันทรคติของไทยหรือระหว่างวันที่ 21 มกราคม ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ เริ่มตั้งแต่วันจ่าย วันไหว้ และวันถือ

ก่อนที่จะถึงวันจ่าย ชาวจีนจะปิดกวาดทำความสะอาดบ้านเรือนเป็นการใหญ่ทุกคนเตรียมเสื้อผ้าชุดใหม่ไว้สวมใส่ในวันขึ้นปีใหม่ ส่วนแม่บ้านจะทำขนมหวานหลายชนิดเพื่อไว้สังเวยหรือเลี้ยงส่งเจ้าเตาเสด็จสู่สวรรค์ก่อนถึงวันขึ้นปีใหม่ 7 วัน ขนมที่จะทำนอกจากจะมีรสหวานจ้อยแล้ว ยังเหนียวหนืดยิ่งกว่าตั้งแถม ทั้งนี้เพื่อเอาใจและปิดปากเจ้าเตา ซึ่งจะไปรายงานความดีชั่วของมนุษย์ในโลกให้เง็กเขียนฮ่องเต้ได้ทราบ กล่าวคือเมื่อ เจ้าเตากินสินบนเข้าไปแล้วจะได้รายงานแต่สิ่งที่ดีงามหรือบางทีก็พูดไม่ได้เลย เพราะขนมเหนียวนั้นเป็นยางปิดปากให้ติดกันไว้”²

¹ Elizabeth McMahan & Susan Day, *The Writer's Rhetoric and Handbook*, McGraw-Hill Book Company, p.48.

² ประยงค์ อนันทวงศ์ สารคดีทวิปัญญา โอเดียนสโตร์ หน้า 126-127

จากตัวอย่างข้างบนนี้ จะเห็นว่าสารคดีที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีตรุษจีน แต่ลักษณะการให้ความรู้ไม่มีท่าทีเคร่งขรึมเท่าภาษาแบบแผน บางตอนแทรกอารมณ์ขันไว้ และข้อมูลบางตอนก็เป็นลักษณะความเชื่อ เช่นตอนที่ว่า “เจ้าเตากินสินบนเข้าไปแล้วจะได้รายงานแต่สิ่งที่ดีงามหรือ บางทีก็พูดไม่ได้เลย เพราะขมมเหนียวนั้นเป็นยางยึดปากให้ติดกันไว้”

ลักษณะสำคัญของภาษากึ่งแบบแผนมีตัวที่

1. ใช้ภาษาสุภาพที่พูดกันอยู่ในชีวิตประจำวันทั่วไป
2. อาจใช้คำย่อได้ แต่เป็นคำย่อที่ยอมรับโดยทั่วไปเป็นสากล
3. รูปประโยคอาจตัดทอนได้ แต่สื่อความหมายได้ชัดเจนสมบูรณ์
4. น้ำเสียงของข้อเขียนไม่เคร่งขรึมเอาการเอางาน อาจมียั่วล้อ และแทรกอารมณ์ขันไว้

5. การใช้ภาษาโวหาร มีสำนวนเฉพาะตัวให้เห็นความเชื่อมีในตนเอง และแสดงทัศนะความเห็นหรืออารมณ์ได้มาก ค่อนข้างรุนแรงแต่ไม่หยาบคาย

คำอธิบายเพิ่มเติม

1. ใช้ภาษาสุภาพที่พูดกันในชีวิตประจำวันทั่วไป¹ เช่น คำว่า พ่อ แม่ ลูก เรา ไม่ใช่ บิดา มารดา บุตร หรือบุตรหญิง บุตรชาย ดังในประโยคตัวอย่างว่า

ลูกสาวของคุณหน้าตาน่าเอ็นดู อายุก็ขวบแล้ว ไม่นิยมพูดว่า บุตรสาวของคุณหน้าตาน่าเอ็นดู อายุก็ปีแล้ว

คำว่า ดวงจันทร์ ที่เป็นภาษาแบบแผน อาจใช้เรียกในภาษากึ่งแบบแผนว่า พระจันทร์ หรือ เดือน ก็ได้ ลองดูตัวอย่าง ภาษากึ่งแบบแผนเทียบกับภาษาแบบแผนพอเป็นสังเขปดังนี้

---

1. พิจารณาจากคนส่วนใหญ่ใช้ อาจมีบางคนใช้ต่างไปก็มีแต่ถือว่าเป็นส่วนน้อย

ภาษาแบบแผน	ภาษาถิ่นแบบแผน
รับประทาน	กิน, รับประทาน
ดื่มสุรา	กินเหล้า
ศิโรษะ	หัว
อนุภรรยา	เมียน้อย
ภรรยา	เมีย
สามี	ผัว
บุตรหญิง	ลูกสาว
บุตรชาย	ลูกชาย
เครื่องบิน	เรือบิน
เกียจคร้าน	ขี้เกียจ
ดวงอาทิตย์	พระอาทิตย์
ดวงจันทร์	พระจันทร์, ดวงเดือน, เดือน
ปรารถนา	ต้องการ, อยาก
ท่านาย (หมอบท้านายว่า)	ทนาย, คุณ

เป็นต้น

2. อาจใช้คำย่อได้ แต่เป็นคำย่อที่ยอมรับโดยทั่วไปเป็นสากล คำย่อนี้ใช้ภาษาถิ่นแบบแผนได้ เช่น จดหมายส่วนตัวหรืออนุทิน เราอาจเขียน วันที่ พ.ศ. ย่อก็ได้ ลองย้อนไปดูคำย่อในเรื่อง ภาษาแบบแผนประกอบ คำย่อเหล่านั้นเป็นคำย่อที่ยอมรับใช้กันโดยทั่วไป แต่ถ้าเป็นคำย่อที่เป็นภาษาแสดงใช้ในกลุ่มเท่านั้นจะไม่ถือว่าเป็นภาษาถิ่นแบบแผนที่สุภาพ เช่น คำย่อที่เป็นคำแสดง หรือใช้ในกลุ่มว่า

- ส.บ.ม. ย.ท. = สบายมากอย่าห่วง
 ดร. รร. ปท. = โดคร่มโรงเรียนไปเที่ยว
 ปม. = ปากมอม, ปากม้า, ปากหมา
 อด. = อุ่มเด็ก (เช่นได้ปริญญา อด.)

ฯลฯ

คำย่อในกลุ่ม (in - group) เช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นภาษาถิ่นแบบแผน เพราะเป็นภาษาปากภาษาแสดง ซึ่งจะกล่าวอธิบายในระดับภาษาปากในลำดับต่อไป

3. รูปประโยคอาจตัดทอนได้ แต่สื่อความหมายได้ชัดเจนสมบูรณ์ ภาษาถึงแบบแผนไม่เคร่งครัดในมาตรฐานทางไวยากรณ์เท่ากับภาษาแบบแผน ดังนั้นจึงอาจตัดทอนคำในประโยคที่ไม่ใช่คำสำคัญออกได้ เช่น ในกรณีประโยคไม่เริ่มดังตัวอย่างคือ

“สมเด็จพระท่านแล้วว่า สมเด็จพระมหาสมณะทรงกวัดขันท่านมากทำผิดอะไรเล็กน้อยหรือไม่พอพระทัยขึ้นมาเมื่อไหร่ก็กริ้วกราดเอาแรง ๆ เสมอ ท่านเบื่อหน่ายขึ้นมาจึงกราบทูลสมเด็จพระมหาสมณะว่าท่านจะขอลาสิก สมเด็จพระมหาสมณะได้ทรงฟังแล้วก็นิ่งอยู่ มิได้ตรัสว่าอะไร

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้า เมื่อกราบทูลไปแล้วก็ไปหาฤกษ์สิก แล้วก็ให้โยมไปเตรียมผ้าถุงมาไว้หนึ่งผืน เสือราชปะแตนหนึ่งตัว อีกสองวันจะสิก

เย็นวันหนึ่งก่อนที่จะถึงฤกษ์สิก พระพุทธเจ้าหลวงปิยมหาราชเสด็จมาที่วัดบวรเพื่อทรงเยี่ยมสมเด็จพระมหาสมณะ ครั้นแล้วก็เสด็จ ลงจากตำหนักสมเด็จพระมหาสมณะตรงมาที่กุฏิของท่าน

เสด็จ มาถึงแล้วก็ทรงยืนอยู่ที่หน้าประตูกุฏิ มิได้เสด็จ เข้ามาข้างในสมเด็จพระเจ้า เห็นสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จ มาที่กุฏิก็กตกใจแทบสิ้นสติ เพราะไม่เคยเสด็จมาแต่ก่อนไม่รู้จะทำอย่างไรถูกก็นั่งรับเสด็จอยู่ในกุฏิ จะเชิญเสด็จเข้ามา ก็พูดไม่ถูก

สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงรับสั่งว่า “ได้ยินว่าคุณจะสิกหรือ” สมเด็จพระเจ้าถวายพระพรรับว่าจริง

มีกระแสรับสั่งต่อไปว่า “ฉันก็ไม่ว่าอะไรหรอก แต่อยากจะทำอะไรให้คุณนั้นบวชเป็นพระแล้วหายาก ถ้าสิกออกมาเป็นฆราวาสก็หาง่าย”

“กันก็เลยไม่สิก” สมเด็จพระท่านว่า “ท่านเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ท่านต้องรู้ดีกว่าเราว่าอะไรหายากอะไรหาง่าย”

“แล้วยังไง” ผมถาม

“กันอยากเป็นคนหายาก.....”

4. น้ำเสียงของข้อเขียนไม่เคร่งขรึม เอกการเอางาน อาจมียั่วล้อและแทรกอารมณ์ขันไว้

ข้อเขียนหรือเรื่องที่ใช้ภาษาระดับถึงแบบแผน มีลักษณะไม่เคร่งขรึมเอางริงเอางังอย่างภาษาแบบแผน เช่น

“สำหรับพืดที่วางขายทั่วไปในขณะนี้ เป็นพืดทำด้วยไม้ไผ่ที่จักตอกเป็นเส้นย้อมสีต่าง ๆ แล้วนำเอามาสานสลัอย่างสวยงาม มีหลายขนาดด้วยกัน ส่วนราคาถูกแพงก็ขึ้นอยู่กับ

---

1. มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สยามรัฐหน้า 5 สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น หน้า 97-99

ขนาดของพัด ถึงกระนั้นก็ยังจัดว่าถูกอยู่ดี เล่มหนึ่งก็หนึ่งบาท หรือ บาทห้าสิบสตางค์ อย่างสูงไม่เกิน 3 บาท ถูกกว่าพัดค้ำจิวจากสายการบินต่าง ๆ ซึ่งตกเล่มละ 15-30 บาท ซ้ำยังใช้ประโยชน์อื่นอีกหลายอย่าง เป็นต้นว่า ใช้พัดเตาหุงข้าว ใช้เกาหลัง หรือบางทีใช้ตีลูกที่ชุกชุกก็ยังได้”¹

5. ใช้ภาษาโวหาร มีสำนวนเฉพาะตัวให้เห็นความเชื่อมั่น ในตนเองและแสดงทัศนคติเห็นหรืออารมณ์ได้มาก ค่อนข้างรุนแรงแต่ไม่หยาบคาย เช่น

“กาดวัว เป็นลักษณะตลาดแบบหนึ่งของชาวภาคเหนือ ที่เกิดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์แรกสุดก็คือ นำวัวควายที่ใช้งานอยู่มาซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน ใครมีวัวตัวอันเอามาแลกลูกวัวไปสองตัว หรือใครมีควายเกเรก็นำมาแลกควายที่มีความประพฤติดีกลับไปเป็นต้น เรื่องมันเป็นอย่างนี้แหละครับ

ที่นี่เมื่อกาดวัวขึ้นก็ย่อมจะต้องมีข้าวของเครื่องใช้สารพัดมาขายอยู่ในกาดวัวด้วย ทุกวันนี้กาดวัวทุ่งเสี้ยวของสันป่าตองจึงมีข้าวของสินค้าสารพัดมาขายอยู่ทั้งของพื้นเมืองและของแบบตลาดนัดสนามหลวง ไปเดินเที่ยวเถอะครับ สนุกจริง ๆ

เราเดินชมสาว...เอ๊ย...กาดวัวอยู่พักใหญ่ แล้วก็มุ่งหน้ากลับมาตลาดสันป่าตอง...
.....เอาเถิด.....เขียนถึงสันป่าตองเพียงเท่านี้ผมก็เชื่อว่า คราวหน้าที่คุณขึ้นเชียงใหม่ คงจะเจียดเวลาให้แก่ สันป่าตองสักครึ่งวัน เพื่อไปชมชีวิตความเป็นอยู่อันสงบสุขของชาวสันป่าตอง เขาอยู่กันท่ามกลางธรรมชาติของท้องนาท้องไร่และขุนเขาสูงจริง ๆ

ฤดูกาลต่าง ๆ ที่หมุนเวียนเปลี่ยนไปนั้น เสมือนหนึ่งกงล้อแห่งชีวิตของชาวสันป่าตองที่จะก้าวเคลื่อนไหวไปข้างหน้า ท่ามกลางข้าวเขียวขจีไร่ยาสูบดอกหอมงามสพรั่งหรือ ผักในสวนลำไยบนต้น ลิ้นจี่ผลสีแดงสดเต็มกิ่งก้าน ตัวเหลืองและกระเทียมเต็มไร่ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นชีวิตอันน่าสนใจน่ารักของชาวสันป่าตอง ที่นักท่องเที่ยวไม่ค่อยได้สัมผัสกันอย่างจริงจัง มิใช่หรือ”²

ลองพิจารณาข้อเขียนสารคดีที่ใช้ภาษากึ่งแบบแผน บางตอนก็แสดงทัศนคติของผู้เขียนไว้เด่นชัดดังนี้

“การเลี้ยงสัตว์เพราะผิดหวังในมนุษย์ เกลียดมนุษย์ หันเข้ายึดเอาสัตว์เป็นสรณะ เห็นว่าสัตว์ดีกว่ามนุษย์จึงเป็นการกระทำที่บาปหนัก เพราะการยกย่องเชิดชูสัตว์ในลักษณะเช่นนี้ จะมีผลทำให้สัตว์ที่อยู่ในตัวคนกำเริบได้ใจ เมื่อสัตว์กำเริบขึ้นมาแล้ว ต่อไปคนผู้เป็นเจ้าของก็จะบังคับไม่อยู่ สัตว์ก็จะทำตามสัญชาตญาณของตนมากขึ้นทุกทีจนมีอำนาจเหนือมนุษย์

1. ประยงค์ อนันทวงศ์ สารคดีทวีปัญญา โอเดียนสโตร์ หน้า 206.

2. ปราโมทย์ ทัศนสารวรรณ “สันป่าตอง” อนุสาร อ.ส.ท. ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 หน้า 26-27

การเลี้ยงสัตว์ที่เป็นบุญนั้น ได้แก่การเลี้ยงสัตว์เพื่อทำตนเองให้รู้จักใจของสัตว์ เลี้ยงไว้เพื่อศึกษาสัญชาตญาณของสัตว์และฝึกฝนตนเองให้รู้จักบังคับสัตว์ให้อยู่ในโอวาทได้ เมื่อบังคับสัตว์นอกร่างได้แล้วก็สามารถบังคับสัตว์ในร่างได้สะดวก แต่คนที่จะทำเช่นนี้ได้จะต้องมีความสังเกตพอสมควร คือเมื่อสังเกตเห็นอาการกิริยาลอดจนสัญชาตญาณของสัตว์นอกร่างว่ามีอยู่อย่างไรแล้ว มีโอกาสก็พยายามค้นหาอาการของสัตว์ในตัวว่ามีอย่างนั้นบ้างหรือไม่ หากมีก็ใช้ความเพียรฝึกและบังคับสัตว์ในร่างนั้นไปพร้อมกับสัตว์นอกร่างให้เชื่อมโยงให้อยู่ในโอวาทไปพร้อมกัน ใครทำได้ดังนี้ก็เป็นกุศล”¹

ภาษาปาก (vulgar²)

ภาษาปากได้แก่ภาษาที่ใช้พูดกันในกลุ่มผู้สนทนา บางครั้งไม่สุภาพจึงไม่เหมาะสมที่จะใช้ในที่ ๆ ต้องการความเป็นระเบียบเป็นงานเป็นการ ภาษาปากไม่ระมัดระวังความสมบูรณ์ทางไวยากรณ์ แต่สื่อความหมายกันได้รู้เรื่องระดับภาษาปากมักเป็นภาษาพูด เช่น ภาษาแสดงภาษาถิ่น คำย่อที่ใช้ในกลุ่ม ภาษาตลาด จดหมายส่วนตัว (ที่ผู้เขียนสนทนากับผู้อ่าน) บทความหรือข้อเขียนบางประเภท เช่น หนังสือ หัสนคดี และบันเทิงคดี

สมัยก่อนภาษาปาก หรือภาษาแสดงถือว่าเป็นภาษาพูด จะไม่นำมาใช้ปะปนเป็นภาษาเขียน ถ้านำมาใช้ในข้อเขียนจะถือว่าเป็นข้อเขียนที่บกพร่อง แต่ปัจจุบัน เราอาจนำภาษาปากนี้มาใช้ในข้อเขียนปะปนกับภาษากึ่งแบบแผน และภาษาแบบแผนในข้อเขียนบางประเภท และในสิ่งพิมพ์บางชนิดซึ่งเราจะใช้ในกรณีต่อไปนี้³

1. กรณีที่คัดคำหรือข้อความ (Quote) ของคนที่พูดภาษาถิ่น หรือ ภาษาแสดงมาโดยตรง

2. กรณีที่ต้องการความสมจริงในข้อเขียน เพื่อให้สอดคล้องกับบุคลิกของตัวละคร หรือถูกต้องตามเหตุการณ์ เช่น บทสนทนาของคนรับใช้ หรือบทสนทนาของคนเมา เป็นต้น ในกรณีเช่นนี้ใช้ภาษาปาก หรือภาษาพูดซึ่งบางครั้งอาจหยาบคายบ้าง ถ้าพูดกันในชีวิตประจำวันกับบุคคลแปลกหน้า

---

1. ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เรื่องของคนที่รักหมา โรงพิมพ์สยามรัฐ กรุงเทพฯ หน้า 165-166

2. บางครั้งใช้คำว่า colloquial

3. Diana Hacker & Betty Renshaw, A Practical Guide for Writers, Winthrop Publishers Inc., Massachusetts p.3

คำอธิบายเพิ่มเติม

1. กรณีที่คัดคำ หรือข้อความของคนที่พูดภาษาถิ่น หรือภาษาแสลงมาโดยตรงก็ใช้ได้ โดยมากจะเขียนข้อความนั้นในอัญประกาศ เช่น

“คำเรียกขวัญภาค ใช้เรียกขวัญของลูกแก้วเพื่อให้ลูกแก้วมีขวัญอยู่กับตัวจะได้มีความสุขตามปกติ เนื้อความของการเรียกขวัญอาจยาวบ้างสั้นบ้างสุดแต่หมอขวัญ เช่น

“ข้ามัดมือเบื้องซ้ายขวัญเจ้าจุงมาหา

ข้ามัดมือข้างขวาขวัญนายจุงมาใกล้

ขวัญหูขวัญตาขวัญตั้งดมดอกไม้

ขวัญหัดตาบาทใต้เอहिจุงมาหา”.....”

ตัวอย่างข้อความนี้เป็นการคัดคำเรียกขวัญมา ก็ต้องใช้ภาษาถิ่นซึ่งโดยหลักถือว่าภาษาถิ่นไม่เป็นภาษาแบบแผน เป็นเพียงภาษาปาก แต่ในกรณีเช่นนี้เราถือว่า นำภาษาถิ่นมาใช้กับภาษาระดับอื่น ๆ ได้

ลองพิจารณาตัวอย่างเพิ่มเติม ดังนี้

“วันหนึ่งไอหนุ่มผิวขาวเป็นหยวก เป็นคนเมืองเหนือแต่ทำทางอยู่ไกลเวียงโขอยู่ พวกเพื่อน ๆ คนบ้านเดียวกันแนะนำให้มาสมัครงานเป็นโอเปอเรเตอร์แทรกเตอร์ ข้าพเจ้านั่งอยู่ร้านกาแฟเห็นบ่าวนี้ล่อแต่ภาษาคำเมืองตลอด ไม่ว่าจะสั่งข้าวแกง น้ำแข็งหรืออะไรหมอกก็ว่าเป็นภาษาพายัพไม่เกรงใจใคร เข้าใจว่าจะพูดภาษากลางไม่ถนัดเสียด้วยซ้ำไป

ได้เวลาสัมภาษณ์และทดสอบ หมอเข้าไปยกมือไหว้ก่อนเป็นอันดับแรก แล้วยื่นใบรับรองว่าผ่านงานมาแล้ว ไอ้เผือกถามด้วยภาษากลางสำเนียงสุพรรณบุรี.....

“ขั้บรตเป็นแน่หรือเรา”

“ก้า” (ครับ)

“ก้าแก้อะไรวะ พูดภาษากลางกับฉันซีจะได้รู้เรื่อง”

“อู้บ่จ้างก้า” ไอ้บ่าวตอบจะฉาน หมายถึงพูดไม่เก่งหรือกนายเอ๊ย

“อู้ก็ไม่จ้างซีวะ” ไอ้เผือกส่ายหน้าหยอก.....”¹

จากข้อความที่สองนี้เป็นการใช้ภาษาถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับตัวละครซึ่งจะได้กล่าวในข้อที่ 2 ดังนี้

2. กรณีที่ต้องการความสมจริงในข้อเขียน เพื่อให้สอดคล้องกับบุคลิกของตัวละคร หรือถูกต้องตามเหตุการณ์ บางครั้งก็ให้สอดคล้องกับลักษณะข้อเขียน ตัวอย่างเช่น

---

1. บุญยู่ ภูพาน “ภาษาริบัติ” ต่วย'ตูน มีนาคม 2524 หน้า 224-225

“แม่! แม่ไว้ย! หนีโรงเรียนมากินเหล้ากันตั้งแต่เที่ยง”

“เขาอาจไม่ใช่ นักเรียน” ผมทักท้วง

“แต่เม้าหลับคาโต๊ะตั้งก็ชั่วโหมงแล้วก็ไม่รู้ มันน่าอาย”

“ก็เม้าเดินไม่ไหวนี่หว่า”

เพื่อนผมยังบ่นอีกหลายประโยค .....

“ถ้ามันเงยหน้าขึ้นมาแล้วกลายเป็นลูกกุหรือลูกมึง มึงจะทำยังไง”

ผมยกไหล่” กูก็ต้องคิดว่าจะเตะมันหรือยกมือไหว้มัน”

เขาหัวเราะฟังน่าสยดสยอง

บางครั้งตัวละครเป็นผู้ที่พูดภาษาถิ่นก็ใช้ภาษาถิ่นตามภาษาที่ตัวละครใช้ เช่น

“.....ข้าลองไปถามคุณยายชาวใต้ซึ่งเดินทางมาเยี่ยมลูกหลานที่เมืองกรุงว่ายายมาจากไหน คุณยายก็จะตอบฉาดฉานว่า

“ยายมาแต่ปากใต้แลลูกเหอ”²

คำภาษาปากบางคำเป็นคำไม่สุภาพเมื่ออยู่โดด ๆ หรือถ้าใช้ไม่ถูกกาลเทศะ บุคคล และชนิดของข้อเขียน แต่ถ้าใช้ได้เหมาะสมตัวก็จะเกิดความสมจริง สนุกสนาน และช่วยให้เกิด อรรถรสได้ดี การที่จะใช้เมื่อไร อย่างไร เพียงไร นั้นไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอน ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องใช้วิจารณญาณเอาเอง

ลองพิจารณาคำภาษาปากเปรียบเทียบกับคำภาษาระดับอื่น ๆ เพิ่มเติมดังนี้

ภาษาปาก	ภาษาแบบแผน
งก	โลภ
เก๊ก , เต๊ะ	วางท่า
ยั่ว	โกรธ
เซย	ไม่ทันสมัย
โดดเรียน, โดดร่วม	ขาดเรียน, ไม่เข้าเรียน
แบะท่า	ให้ท่า
ไม่สน	ไม่สนใจ
หมา	สุนัข
เก๊กชิม	เคี้ยวโตก
ชัลโว	ยิง

1. 'รงค์ วงษ์สวรรค์ "สวรรค์ปลายศตวรรษ" แกงส้มผักบุ้ง 22.00 น.และเรื่องสั้น กรุงเทพมหานครพิมพ์ หน้า 84-88

2. อัครา บุญทิพย์ "ผ่าซ้าตาย" ต่วย'ตูน ส.ค.24 หน้า 105

ภาษาปาก	ภาษากึ่งแบบแผน	ภาษาแบบแผน
แก มึง เอ็ง ลื้อ ยู ตัว	ฉัน	ผม กระผม ดิฉัน ข้าพเจ้า
ข้า กู ตู ข้า ข้อย อ้าว ไอ คำ	เธอ	คุณ
โมงเช้า	เจ็ดโมงเช้า	เจ็ดนาฬิกา
หม่า เจี้ยะ ยัด อ้า แดก	กิน รับประทาน	รับประทาน
จวก, ตวาด (เหล่า)	กินเหล้า	ดื่มสุรา
ยัวะ	โมโห	โกรธ
หนัง	—	ภาพยนตร์
อื้อซ่า เป็นต้น	เยอะเยอะ	มาก, มากมาย
ค้อยยังชั่วแล้ว	—	ทุเลาขึ้นแล้ว อาการดีขึ้นแล้ว
กบาล	หัว	ศีรษะ
เซ็ง	—	เบื่อหน่าย
เจ้ง	—	เสียหาย ขาดทุน
เง็ง	—	ฉงน (งง ผสมกับความ ฉงน หรือผิดหวังนิด ๆ เบื่อหน่ายหน่อย ๆ)

เป็นต้น

สรุปว่า เราใช้คำทั้ง 3 ระดับในภาษาเขียนแต่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม ลงตัว ซึ่งก็มีหลักในการพิจารณาเลือกใช้ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาให้เหมาะสมกับประเภทของเรื่อง ถ้าเป็นตำราหนังสือราชการ บทความทางวิชาการก็ใช้ภาษาแบบแผน ข้อเขียนประเภทสารคดี บทความวิจารณ์ แสดงความคิดเห็น ฯลฯ มักนิยมใช้ภาษากึ่งแบบแผน และข้อเขียนหัตถคดี นวนิยาย เรื่องสั้นบางประเภทนิยมใช้ภาษาปากเพื่อความมีชีวิตชีวาสมจริง
2. พิจารณาให้เหมาะสมกับบุคคลผู้รับสาร ว่าผู้รับสารอยู่ในฐานะใด สนับสนุนกับผู้สื่อสารถึงขนาดใช้ภาษาปากได้หรือไม่ บางครั้งภาษาปากก็ยังมีหลายคำ มีน้ำหนักความสุภาพหยาบคายไม่เท่ากันอีก ผู้เขียนก็ต้องพยายามใช้ดุลยพินิจในการเลือกระดับของภาษาให้เหมาะกับบุคคลผู้รับสาร

3. พิจารณาให้เหมาะสมกับกาลเทศะ และความแพร่หลายของข้อเขียน บางครั้งกับบุคคลคนเดียวกัน เมื่อเป็นจดหมายส่วนตัวจากเพื่อนถึงเพื่อนใช้ภาษาอย่างหนึ่ง แต่ถ้าเพื่อนนั้นเป็นผู้อำนวยการกอง และเราจะเขียนติดต่อบนเรื่องราชการ เราก็ต้องใช้ภาษาระดับหนึ่งต่างจากเดิม คือ จดหมายที่เขียนส่วนตัวอาจใช้ภาษาปาก ภาษาถิ่นแบบแผน แต่ถ้าเป็นจดหมายราชการก็ต้องใช้ภาษาแบบแผน
- ดังนั้น ผู้เขียนก็พอจะเลือกใช้ระดับภาษาให้เหมาะสมถูกต้องได้ไม่ยากเกินไปนัก

ศักดิ์ของคำ

ศักดิ์ของคำนี้ บางทีสัมพันธ์กับเรื่องระดับของคำด้วยคล้ายกันจนบางทีแยกกันลำบาก แต่โดยแท้จริง ศักดิ์ของคำนั้นก็คือฐานะของคำ ความสง่างาม ความศักดิ์สิทธิ์ ความมีศักดิ์ศรีในข้อยคำ คำบางคำมีความสง่างาม ไพเราะสูงส่ง บางคำมีความหมายเหมือนกัน เป็นคำสุภาพเหมือนกัน แต่ความสง่างามไพเราะสูงส่งด้อยกว่า และในเรื่องศักดิ์ของคำนี้ เรามักเห็นว่า คำที่มาจากภาษาบาลีสันสกฤต มักมีศักดิ์ของคำสง่างามกว่าคำไทยเรา ตัวอย่างเช่น

ในรัตติกาลนี้ ดวงดาราระยับประดุจแสงจากอัญมณีเนนารวมกัน กับ
ในคืนนี้ดวงดาราระยับราวกับแสงจากเพชรพลอยต่าง ๆ รวมกัน

จะเห็นว่าในประโยคที่ 2 ก็มีความสุภาพไพเราะ แต่ความสง่างามในภาษาข้อยคำที่เลือกด้อยกว่าในประโยคแรก

ลองพิจารณาตัวอย่างเพิ่มเติม เช่น จากเรื่องवासिष्ठी ของเสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป ใช้ศักดิ์ของคำสง่างามมาก ดังนี้

“ขณะพระองค์เสด็จมาใกล้เบญจคีรีนคร คือราชคฤห์ เป็นเวลาจวนจะสิ้นทิวาวาร แดดในยามเย็นกำลังอ่อนลงสู่มัยใกล้วิกาล ทอแสงแผ่ซ่านไปยังสาธิเกษตร แลละลือเห็นเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุดสายตา ดูประหนึ่งมีหัตถ์ทิพย์มาปกแผ่อำนวยสวัสดิ”

เรื่องศักดิ์ของคำนี้ นักศึกษา หรือผู้เขียนจะต้องเลือกใช้ให้ศักดิ์ของคำเสมอกัน ถ้าไม่เสมอกัน ก็จะเกิดความลักลั่นกัน เช่น

บุรุษพึงให้เกียรติแก่หญิง

ควรใช้ว่า

บุรุษพึงให้เกียรติแก่สตรี

ก็จะได้รับความเหมาะสม ลงตัว และเกิดความงดงามในภาษามากยิ่งขึ้น

หลักการใช้อักษร

1. หลักการใช้อักษรคำนึงถึงการเรียงลำดับคำ หรือพยางค์ให้ถูกต้อง เพราะคำในภาษาไทย ถ้าสับคำ หรือ สับพยางค์กัน ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไปได้ ทั้งนี้อาจต้องคำนึงถึงในเวลาพิสูจน์อักษรด้วย ตัวอย่างเช่น

ดีใจ	—	ใจดี
เสียใจ	—	ใจเสีย
ลูกเลี้ยง	—	เลี้ยงลูก
เบาใจ	—	ใจเบา
ใจแข็ง	—	แข็งใจ
หักหลัง	—	หลังหัก
นอนกิน	—	กินนอน
หักคอ	—	คอหัก
รู้แพ้ (รู้ชนะ)	—	แพ้รู้

เป็นต้น

คำเหล่านี้ถ้าสับคำ หรือสับพยางค์กัน ก็จะมีความหมายเปลี่ยนไปทันที บางคำเป็นส่วนที่ต้องทำความเข้าใจให้ต้องแท้

2. หลักการใช้อักษรประการที่สองนี้ คือ การคำนึงถึงหน้าที่ของคำ คำแต่ละชนิด เช่น คำนาม คำกริยา คำสรรพนาม บุพบท สันธาน วิเศษณ์ ฯลฯ มีหน้าที่อย่างไร จะใช้คำใดเมื่อใด อยู่ตรงส่วนใดในประโยค เช่น

เรียนรู้ในโรงเรียนยังน้อยกว่าเรียนรู้ในการครองชีวิตที่ได้จากภายนอกโรงเรียน
คำว่า เรียนรู้ ในที่นี้ควรทำให้เป็นคำนาม เป็นการเรียนรู้ จะสมบูรณ์กว่า
การใช้ลักษณะนามก็เป็นสิ่งที่ผู้เขียนควรระมัดระวังอย่างหนึ่ง เช่น
แหวนอันนี้สวยดีนะ ควรใช้ให้ถูกว่า แหวนวงนี้สวยดีนะ
ขอกระดาษเขียนจดหมายฉันหนึ่งค่ะ ควรใช้ให้ถูกว่า ขอกระดาษเขียนจดหมาย
แผ่นหนึ่งค่ะ

ฯลฯ

การใช้คำสันธานชนิด เช่น

เมื่อข้าพเจ้าเข้ามาเรียนรามคำแหง ข้าพเจ้าเสียใจมากและต่อมาข้าพเจ้าก็หายเสียใจ และกลับภูมิใจที่ได้มาเรียนที่นี่

ประโยคนี้ควรแก้ไขเป็น

เมื่อข้าพเจ้าเข้ามาเรียนรามคำแหง ข้าพเจ้าเสียใจมากแต่ต่อมาข้าพเจ้าก็หายเสียใจ และกลับภูมิใจที่ได้มาเรียนที่นี่

การใช้คำบุพบทชนิด เช่น

ดวงอาทิตย์ให้ความอบอุ่นกับมวลมนุษย์โดยทั่วกัน

บุพบทในประโยคนี้ควรใช้ แก่ จึงจะถูกต้องดังนี้

ดวงอาทิตย์ให้ความอบอุ่นแก่มวลมนุษย์โดยทั่วกัน

การใช้คำต่างหมวดหมู่ แม้จะเป็นชนิดของคำเหมือนกันก็ไม่เหมาะสม เช่น

วิชาคำนวณ และ วิชาวิทยาศาสตร์ เป็นวิชาที่ฉันชอบมาก

ควรแก้เป็น

วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นวิชาที่ฉันชอบมาก

เป็นต้น

3. การใช้คำควรคำนึงถึงความหมายของคำ ความหมายตรงความโดยนัย ความหมายของคำที่ใกล้เคียงกัน ต้องใช้ให้ถูกต้อง เข้าใจง่าย เหมาะกับเรื่องและบุคคล เช่น

ห้องนี้คละคลุ้งไปด้วยน้ำหอมที่เธอชอบใช้

คำว่าคละคลุ้ง ใช้กับกลิ่นที่ไม่หอม เช่น กลิ่นเหม็น กลิ่นคาว ไม่ใช่คำว่าคละคลุ้งกับกลิ่นหอม

เขาพยายามกีดขวางเธอทุกวิถีทางไม่ให้เธอหนีออกจากบ้าน

คำว่ากีดขวาง เป็นคำที่มีความหมายว่า ขวาง เกะกะ ใช้กับสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น รถคันนี้จอดกีดขวางการจราจร แต่บุคคลไม่ใช่กีดขวาง ใช้คำว่า ขัดขวาง แก้เสียใหม่ เป็น

เขาพยายามขัดขวางเธอทุกวิถีทางไม่ให้เธอหนีออกจากบ้าน

การใช้คำให้เหมาะกับบุคคล เช่น สาส์นจากอธิการบดีถึงนักศึกษา ขึ้นต้นว่า

เพื่อนนักศึกษาที่รักยิ่งทั้งหลาย

หรือ พ่อเขียนจดหมายถึงลูกขึ้นต้นว่า

เรียนลูกรักของพ่อ

เช่นนี้ใช้คำไม่เหมาะกับบุคคล ต้องแก้ไขเสียใหม่ ในประโยคแรกตัดคำว่า เพื่อนออก ในประโยคที่สองก็อาจตัดคำว่า เรียนออกแล้วใส่ชื่อลูกลงไปแทน เช่น แดงลูกรักของพ่อ ดังนี้จะเหมาะสมกว่า

เป็นต้น

4. ควรใช้คำภาษาไทย และเป็นภาษาที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ไม่ใช่ภาษาที่ตายแล้ว ในการเขียนควรคำนึงถึงภาษาที่ใช้ ควรใช้ภาษาที่ใช้อยู่ทั่วไป ไม่ใช่ภาษาที่ไม่มีใช้ในปัจจุบัน เช่น ภาษาที่ใช้สมัยสุโขทัย ใช้ลักษณะนามเป็นดวง กับนามหลาย ๆ ประเภท ซึ่งปัจจุบันก็จำกัดใช้ดวงให้แคบลง เราก็ไม่ควรใช้ลักษณะนามดวงในการใช้ที่กว้างอย่างในสมัยสุโขทัย หรือ ภาษาที่ใช้ในสมัยรัชกาลที่ 5 นี้เอง บางอย่างก็ตายไปแล้ว เราก็ไม่ควรนำมาเขียนในข้อเขียนปัจจุบัน ยกเว้นว่าเป็นการถ่ายทอดข้อความ (Quote) มาเช่น

“.....ด้วยลัทธิที่ถือกันว่า มีกรรมกินน้ำมดแล้วลูกตกมีหนามาก อีกนัยหนึ่งที่เพ้อกันไปว่า เป็นน้ำล้างศีลตราวุธจะเข้าไปบาดลูกบาดเต้า หรือเป็นลูกของท่านไม่ต้องถือน้ำ ดูอุบ ๆ อิบ ๆ กันอยู่อย่างไร ไม่เข้าใจชิตอยู่ในเป็นถ้าเวลาถือน้ำใครมีกรรมก็ได้ถือน้ำโดยมาก จนคนนอกวังพลอยถือน้ำก็มีขุน.....การที่ถือว่าเป็นลูกเป็นเต้าของท่านไม่ต้องถือน้ำนั้นก็เป็นอย่างซิมซาบเซอะชะแหละไป”¹

อีกตัวอย่างว่า

“.....ครั้นเวลาบ่าย จึงได้ตั้งกระบวนแห่เดินแห่คเชนทร์ควसनาน ก็อย่างสรรसनานนั้นเอง เป็นแต่ย่อเตี้ย ๆ ลงพอสมควร.....”²

เราไม่ควรใช้ภาษาที่ตายแล้ว หรือภาษาที่มีความหมายในสมัยหนึ่ง อย่างหนึ่ง สมัยปัจจุบันกินความต่างไป เช่น ย่อเตี้ย ๆ ย่อสั้น ๆ หรือ ย่อน้อยลง ปัจจุบันแต่มีความหมายแคบลง เหลือเพียงความหมายสั้น และใช้กับความสูง เช่น คนนี้เตี้ยจ้ง หรือ บ้านนี้เตี้ยเกินไปกลัวจะถูกน้ำท่วม ฯลฯ

5. ไม่ควรใช้คำภาษาต่างประเทศ ถ้าไม่จำเป็น ถ้าไม่จำเป็นขยายความได้ว่าถ้ามีคำไทยใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมและเรารับรู้ร่วมกันอยู่แล้วก็ไม่ควรใช้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษเขียนลงในข้อเขียนนั้นโดยไม่จำเป็น เช่น

¹ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชพิธีสิบสองเดือน ผ่านฟ้าพิทยา หน้า 282-283

² ลต. หน้า 234.

“ฉันไปพักที่โฮเต็ล เมื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วก็รีบออกจากห้องพัก พบแมนเนเจอร์ทำทางภูมิฐาน.....”

คำว่า โฮเต็ล ควรใช้ว่า โรงแรม และ แมนเนเจอร์ ควรใช้ว่า ผู้จัดการ เป็นต้น

6. การใช้คำควรคำนึงถึงศักดิ์ และระดับของคำ ให้ถูกต้องและมีศักดิ์ และระดับอยู่ในแนวเดียวกัน ดังกล่าวแล้ว ขอให้ดูคำอธิบายข้างต้น

ในเรื่องคำจะขอกกล่าวไว้แต่เพียงนี้

ความรู้เรื่องประโยค

คำนิยามของประโยค

ประโยค คือ ความสัมพันธ์ของกลุ่มคำ ที่มีใจความครบบริบูรณ์¹ มีภาคประธานและภาคแสดง แต่ภาคใดภาคหนึ่งอาจจะเป็นเพียงความนัยโดยไม่ต้องเขียนก็ได้ ภาคประธานของประโยคคือ คำหรือกลุ่มคำที่แสดงถึงสิ่งซึ่งถูกกล่าวถึงหรือบรรยายถึง ภาคแสดงของประโยคคือ กลุ่มคำที่อ้างถึงบางส่วนซึ่งเกี่ยวข้องกับภาคประธาน²

จากคำนิยามนี้แสดงว่า ประโยคอาจจะไม่จำเป็นต้องมีภาคประธาน และภาคแสดงครบทั้ง 2 ภาคก็ได้ ก็สามารถสื่อความหมายได้ ซึ่งจะสอดคล้องกับการแบ่งประเภทของประโยคเป็น 2 ประเภทคือ ประโยคเริ่ม และ ประโยคไม่เริ่ม ซึ่งจะกล่าวถึงในเรื่อง ประเภทของประโยค ต่อไป

ประเภทของประโยค

ประโยคอาจแบ่งประเภทตามเกณฑ์ต่าง ๆ กันได้หลายแบบ

เกณฑ์ที่ 1 แบ่งประโยคเป็น 2 ชนิด โดยอาศัยความหมายของประโยค และสถานการณ์ที่ใช้ประโยคนั้น ๆ เป็นหลัก³ ได้แก่

1. ประโยคเริ่ม
2. ประโยคไม่เริ่ม

ในการแบ่งประโยคตามความหมายและสถานการณ์นี้ มักเป็นภาษาพูด หรือภาษาเขียนที่มีลักษณะเป็นบทสนทนา ซึ่งประโยคไม่เริ่ม⁴ อาจมีเพียงภาคประธาน หรือภาคแสดงเท่านั้น

เช่น

1. ประสิทธิ์ กาพย์กลอน การเขียนภาคปฏิบัติ ไทยวัฒนาพานิช หน้า 80
2. สิทธา พินิจภูวดล และคณะ การเขียน โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน้า 31.
3. วิจินต์ ภาณุพงศ์ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน้า 13.
4. ประโยคเริ่ม คือประโยคซึ่งเราใช้เริ่มต้นบทสนทนาเมื่อพูดแล้วจะฟังเข้าใจความหมายได้ทันทีไม่ต้องอาศัยคำพูดมาก่อน ส่วนประโยคไม่เริ่มต้องใช้เป็นประโยคถามหรือต้องมีสถานการณ์ประกอบ เช่น กำลังทำขนมอยู่คนมาชิมแล้วพูดว่า “หวานไป” เช่นนี้จึงใช้ได้

- ก ประโยคเริ่ม   วันนี้ไปดูหนังเรื่อง รักต้องสู้ กันไหม
- ข ประโยคไม่เริ่ม   ไม่ไป มีธุระ
- ก ประโยคไม่เริ่ม   น่าเสียดาย งั้นไม่ไปดีกว่า คุณคนเดียวไม่สนุก

จากลักษณะนี้จะเน้นประโยคที่สื่อความหมายเป็นหลัก

เกณฑ์ที่ 2 แบ่งประโยคเป็น 4 ชนิด คือ เอกภพประโยค อเนกภพประโยค
สังกรประโยค ประโยคผสม โดยพิจารณาลักษณะโครงสร้างของประโยคเป็นหลัก

1. ประโยคเอกภพประโยค (simple sentence) เป็นประโยคง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน อาจ
เป็นประโยคบอกเล่า ปฏิเสธ คำถาม ชักชวนก็ได้ ประโยคชนิดนี้มีภาคประธาน 1 ภาคแสดง 1
หรือ 2 เป็นเพียงคำ หรือ กลุ่มคำ 2 หน่วยรวมกันก็ได้ความหมายสมบูรณ์ เช่น

- แดงตายแล้ว
- คุณหิวหรือยังคะ
- ฉันยังไม่หิว
- คุณไปเที่ยวบ้านฉันไหม

ฯลฯ

2. ประโยคอเนกภพประโยค (compound sentence) คือประโยคเอกภพประโยค
ตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปรวมกันเป็นความหนึ่งซึ่งมีสันธานเชื่อม เพื่อสร้าง

- 2.1 ความสอดคล้อง คล้อยตาม ใช้สันธาน และ, ฉะนั้น.....ก็ ฉะนั้น
- 2.2 ความขัดแย้ง ใช้สันธาน แต่
- 2.3 ความเป็นเหตุเป็นผล ใช้สันธาน เพราะ, จึง
- 2.4 การให้เลือก ใช้สันธาน หรือ, ถ้า.....ก็

ตัวอย่าง

อธิบดีเดินทางไปราชการที่เชียงใหม่และลำปาง 3 วัน
ลูกชายอยากไปสวนสน แต่ลูกสาวอยากไปเขาใหญ่
เขาหย่าร้างกันเพราะต่างฝ่ายต่างถือพิธี
ถ้าคุณไม่ไปโรงพยาบาลคุณก็ต้องไปคลินิก

ฯลฯ

3. ประโยคสังกรประโยค (complex sentence) เป็นลักษณะประโยคที่ประกอบด้วยประโยคหลัก (मुख्यประโยค) และประโยคขยาย (อนุประโยค) เช่น

ฉันจะไม่ลืมคำที่คุณพูดวันนี้เลย
เด็กที่ขาดความรักจะหงอยเหงาเศร้าซึม

จากตัวอย่าง

ประโยคแรก ฉันจะไม่ลืมคำ เป็นประโยคหลัก ที่คุณพูดวันนี้เลย เป็นประโยคเสริมหรือขยายประโยคหลัก

ประโยคสอง เด็กจะหงอยเหงาเศร้าซึม เป็นประโยคหลัก ที่ขาดความรักเป็นประโยคเสริมหรือขยายประโยคหลัก

4. ประโยคผสม เป็นประโยคที่นำประโยคหลายๆ ชนิดมาผสมกัน โดยปกติการเขียนผู้เขียนมักใช้ประโยคผสม คือ มีประโยคเอกกรรณประโยค ซึ่งเป็นประโยคสั้นบ้าง มีอนุกรรณประโยคและสังกรประโยค ซึ่งเป็นประโยคยาวบ้าง ผสมปะปนกันไป ทำให้ซับซ้อนขึ้น เช่น

“ตามที่นักประวัติศาสตร์หลายท่านกล่าวว่า มโนห์ราเป็นศิลปินที่แพร่หลายมาจากชาวในสมัยศรีวิชัยซึ่งนักประวัติศาสตร์พวกหนึ่งเชื่อกันว่ามีนครหลวงตั้งอยู่ที่ปาเลมบิง เกาะสุมาตรา และปกครองมาถึงหัวเมืองปักษ์ใต้ คือไชยา นครศรีธรรมราช พัทลุง มโนห์ราคงจะแพร่หลายมาในไทยสมัยนี้ คือราว พ.ศ.1200 เศษ เพราะเชื่อกันว่าชาวเป็นศูนย์รวมของศิลปวัฒนธรรมทุกชนิดในสมัยศรีวิชัย แต่เมื่อเราได้พิจารณาจากบทไหว้ครูของมโนห์ราทุกโรงแล้ว ล้วนยืนยันว่ามีต้นกำเนิดที่เมืองพัทลุงอย่างแน่นอน มิได้มาจากชวาหรืออินโดนีเซียแต่ประการใดไม่ว่าง”¹

โครงสร้างของประโยค

“ในภาษาไทยตำแหน่งและลำดับของคำเป็นข้อสำคัญที่สุด”².....“เพราะลำดับแห่งคำเป็นเครื่องแสดงวจี.....”³

โครงสร้างพื้นฐานของประโยคควรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ

-
1. ปรีชา นุ่นสุข “ขุนอุปถัมภ์นรากร : ดวงประทีปแห่งนาฏศิลป์ ปรมาจารย์แห่งโน้ตของภาคใต้ ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 1 ฉบับที่ 11 หน้า 24-25, 2523
  2. พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ วิทยาวรรณกรรม แพร่พิทยา หน้า 123
  3. ตด หน้า 702.

ส่วนประธาน และส่วนแสดง ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถามและ
ประโยคบังคับ หรือขอร้อง ก็ย่อมประกอบด้วยส่วนประธาน และส่วนแสดง เป็นหลักแต่อาจจะ
มีข้อปลีกย่อยแตกต่างกันไป ซึ่งจะขอก้าวโดยสรุปดังนี้

1. โครงสร้างประโยคบอกเล่า พิจารณาตามหลักภาษา มิได้พิจารณาเป็นประโยคเริ่ม
ประโยคไม่เริ่ม ตามแนวภาษาศาสตร์ ดังนี้

1.1 ประธาน + กริยา (ที่เป็นนกรวมกริยา) เช่น

ฝน + ตก
เด็ก + ร้องไห้
สุนัข + ตาย

1.2 ประธาน + กริยา + กรรม (กรณีที่เป็นสกรรมกริยา) เช่น

ครู + ดี + นักเรียน
เรา + รับประทาน + อาหาร
 ฯลฯ

1.3 ประธาน + ส่วนขยายประธาน + กริยา + ส่วนขยายกริยา เช่น

สุนัข + ตัวโต + ห่า + เสียงดัง
สุนัข + ตัวเล็ก + วิ่ง + เร็ว
แมว + ผอม + กิน + จู

ฯลฯ

1.4 ประธาน + ส่วนขยายประธาน + กริยา + กริยา + กรรม + ส่วนขยายกรรม +
ส่วนขยายกริยา เช่น

คนบดี + คดเมฆนุษยศาสตร์ + มอบ + วุฒิบัตร + แก่คณะครู + ที่เข้าอบรม
+ ในตอนบ่ายวันนี้
ภรรยา + ดี + คือเอาใจ + สามี + ของตน + อย่าง
เต็มใจ

ฯลฯ

ในประโยคต่าง ๆ นี้ บางทีก็เรียงลำดับคำสับที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป
เช่น

ฉันไปซื้อของที่ตลาดบางกะปิวันนี้
วันนี้ฉันไปซื้อของที่ตลาดบางกะปิ

หรือ บางทีก็มีส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างไม่ครบแต่สื่อความหมายได้ และเปลี่ยน
ตำแหน่งได้ เช่น

มีของขายมากมายที่ตลาดนัดสวนจตุจักร
ที่ตลาดนัดสวนจตุจักรมีของขายมากมาย
 ฯลฯ

2. โครงสร้างประโยคปฏิเสธ

ประโยคปฏิเสธใช้คำ “ไม่” แสดงปฏิเสธ ซึ่งใส่ไว้ในตำแหน่งต่าง ๆ กัน เช่น

2.1 ตำแหน่ง ไม่ อยู่หน้ากริยาหลัก เช่น

ฉันไม่ไปโรงเรียน
เขาไม่มีความผิด

2.2 ตำแหน่ง ไม่ อยู่หน้ากริยาช่วย เช่น

ฉันจะไม่อยู่ในกรอบของสังคม
เขาจะไม่ทำตามคำแนะนำของใคร
พ่อยังไม่มา

ฯลฯ

3. โครงสร้างประโยคคำถาม

ประโยคคำถามมักมีคำที่บ่งบอกคำถามแสดงอยู่ เช่น อะไร ที่ไหน อย่างไร ใคร
ทำไม หรือ ไหม หรือไม่ ฯลฯ ซึ่งจะอยู่ในตำแหน่งท้ายประโยคบ้าง ต้นประโยคบ้าง เช่น

ใครจะไปเที่ยวกับฉันบ้าง
ทำไมแดงไม่ไปโรงเรียน
คุณวางหนังสือไว้ที่ไหน

คุณจะไปลพบุรีเมื่อไร
เขาออกไปทำงานแล้วหรือ

วลา

บางครั้งประโยคคำถามก็เป็นลักษณะให้เลือก เช่น
คุณจะไปหรือคุณจะไม่ไป

4. โครงสร้างประโยคบังคับ หรือ ขอร้อง

ประโยคบังคับหรือขอร้อง มักจะละประธาน ซึ่งเป็นบุรุษที่สองไว้เป็นส่วนใหญ่ ถ้าเป็นประโยคบังคับ แสดงการห้าม มักใช้คำว่า “อย่า” เช่น

อย่าออกไปเล่นนอกบ้านนะ
อย่าส่งเสียงดังในห้องเรียน

วลา

บางครั้งใช้คำว่าห้าม เช่น

ห้ามเดินลัดสนาม
ห้ามสูบบุหรี่

วลา

ประโยคคำสั่งและประโยคขอร้องนี้ บางครั้งใช้คำว่า **ให้** **เสีย** **นะ** **เถอะ** **เถอะ** **น่า** **เถิด**
วลา ไว้ท้ายประโยค ก็ได้ เช่น

กินเสียซิ
ไปนอนเถอะ

วลา

บางครั้งอาจใช้คำว่า **จง** บังการสั่ง เช่น

จงประพฤติตนให้ดี
จงวงกลมรอบข้อที่คำตอบถูกต้อง

วลา

ประโยคขอร้องมักมีคำว่า **โปรด** **กรุณา** **ช่วย**, **วาน** **วลา** ไว้หน้าประโยค เช่น

กรุณารักษาความสงบ
โปรดเก็บบัตรไว้ให้ตรวจ
ช่วยถือหนังสือให้หน่อย

วลา

หลักการผูกประโยค

ความสำคัญของการผูกประโยคอยู่ที่การลำดับคำ ประโยคโดยทั่วไปจะลำดับคำ ดังนี้

ประธาน + ส่วนขยายประธาน + กริยา + กรรม + ส่วนขยายกรรม +
ส่วนขยายกริยา

แต่บางครั้ง ก็จะไม่เป็นไปตามโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าว เนื่องจากว่าต้องการเน้นนำ
หน้าของคำใดคำหนึ่งที่มีใช่เป็นประธานก็นำคำนั้น ๆ มาไว้ข้างต้นก็ได้ เช่น

เพื่อนร่วมชาติของข้าพเจ้าทั้งหลายจึงตื่นเกิด

ไฟไหม้ตลาดประตูน้ำ

ที่ร้อยเอ็ดมีการหาเสียงกันก็คึกคักมาก

หลักในการผูกประโยคโดยทั่วไปมีดังนี้

1. ฐานนำหน้าของคำมักอยู่ต้นประโยค หรือท้ายประโยค เช่น

ผู้ที่สอบได้เกรด G วิชาการเขียน คือ วิภา และ สมชาย

วิภา และ สมชาย สอบได้เกรด G วิชาการเขียน

วิชาการเขียน วิภา และ สมชาย สอบได้เกรด G

สามประโยคนี้อธิบายความหมายเท่ากัน หรือเหมือนกันแต่เน้นคำต่างกัน ประโยคแรก
เน้นว่า ผู้ที่สอบได้เกรด G วิชาการเขียนคือใคร ส่วนประโยคที่สองเน้นว่า วิภาและสมชายสอบ
ได้เกรด G วิชาอะไร ส่วนประโยคที่สาม เน้นว่า วิชาการเขียน วิภา และสมชายสอบได้เกรด
อะไร เป็นต้น

2. ส่วนขยาย ให้ใช้หลักแห่งความใกล้ชิด¹ (Proximity) ข้อความใดที่เกี่ยวข้องกันต้อง
อยู่ใกล้ชิดกัน ส่วนขยายต้องอยู่ชิดกับคำที่ถูกขยาย ถ้าส่วนขยายอยู่ห่างไกลจากคำที่ถูกขยาย จะ
ทำให้สื่อความหมายไม่ชัดเจน เช่น

แก๊สธรรมชาติอาจใช้กับรถยนต์ทุกชนิดที่ขุดจากอ่าวไทยได้

ที่ขุดจากอ่าวไทยได้ เป็นส่วนขยาย แก๊สธรรมชาติ จึงควรไว้ต่อจากแก๊สธรรมชาติ
ถ้าไว้ต่อจากรถยนต์ทุกชนิดจะทำให้สื่อความหมายผิดไป ทำให้ผู้อ่านคิดว่า ขุดรถยนต์จากอ่าวไทย
มิใช่ขุดแก๊ส

---

¹ ทวีศักดิ์ ญาณประทีป การเขียนสารคดี, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน้า 55.

ข้าพเจ้าเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางปรับอากาศ
ควรแก้ไขเป็น

ข้าพเจ้าเดินทางโดยรถโดยสารปรับอากาศประจำทาง

3. การกระชับความ¹ ในประโยคที่มีตัวประธานหลายตัว ถ้าต้องการให้ความกระชับรัดกุมขึ้น ควรหาคำขมวด หรือคำกระชับตัวประธานเข้าไว้ด้วยกัน เช่น

เงินก็ดี ทองก็ดี เพชรก็ดี ล้วน เป็นสิ่งมีค่า

เกียจคร้าน มีปัญญาทึบม าลละวนหาแต่สุข มีโรคง่วงเหงา ตัณหากล้ามักมาก ในกามคุณ เหล่านี้ เป็นลักษณะของคนที่มีวิชาไม่ได้

“โลก-กวี-กวีนิพนธ์ ทั้งสามสิ่งนี้ ถือได้ว่าเป็นหนึ่ง เป็นเอกภาพ อังคารพยายามเพ่งพินิจโลกแห่งสรรพสิ่งทั้งปวง ครอบคลุมไปจนจบจักรวาล ทุกสิ่งทุกอย่างมีความหมายแม้แต่กรวดทรายอันดูประหนึ่งไร้ค่า ก็เป็นส่วนหนึ่งของเอกภพนี้”²

4. เอกภาพและสัมพันธภาพของประโยค การผูกประโยคในประโยคหนึ่ง ๆ จะต้องคำนึงถึงใจความของประโยคที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง เรียกว่าประโยคนั้นมีเอกภาพ เนื้อหาของประโยคต้องสัมพันธ์กันเรียกว่าสัมพันธภาพ ถ้าประโยคนั้นความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและสัมพันธ์กันก็เป็นสิ่งที่ไม่ดีในแง่ของการผูกประโยค เช่น

เมื่อเดินเข้าไปในตลาดสด ก็จะเห็นผลไม้ขนาดชนิด เช่น เงาะ มังคุด ลำไย ส้มหลายชนิด น้อยหน้า และกำไลหินสีต่าง ๆ มากมาย

ตอนท้ายว่า “และกำไลหินสีต่าง ๆ มากมาย” ไม่ควรนำมาไว้รวมกลุ่มกับผลไม้ขนาดชนิดทำให้ประโยคเสียเอกภาพ และกลุ่มคำไม่มีความสัมพันธ์กัน ลองพิจารณา ตัวอย่างต่อไป

ฉันมองเห็นชานาบังก็ปักดำ บ้างก็ไถ บ้างก็หว่าน บ้างก็ใส่ถอบ ในที่นาของตนท่ามกลางแดดที่ร้อนระอุ

บ้างก็ใส่ถอบไม่พึงใส่รวมกันในประโยคนี้ เพราะ การปักดำ ไถ หว่าน เป็นการทำงานเกี่ยวกับการปลูกข้าว จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน บ้างก็ใส่ถอบ เป็นคำที่ไม่สัมพันธ์กับการทำงานปลูกข้าว จึงควรตัดออก

5. ประโยคต้องผูกให้จบกระแสความ ประโยคหนึ่งประโยคใดไม่ว่าจะยาวหรือสั้น จะต้องได้ความสมบูรณ์ในประโยค กล่าวคือ ต้องผูกประโยคให้จบกระแสความ ประโยคยาวมักผิดพลาดได้ง่าย ตัวอย่าง ประโยคไม่จบกระแสความ เช่น

¹ อาจารย์วิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ กำสอนวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 44.

² เจตนา นาควิธระ ทางไปสู่วัฒนธรรมแห่งการวิจารณ์ สำนักพิมพ์ดวงกมล หน้า 14.

เนื่องจากความตื่นตัวทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนใน
แถบภาคใต้มีมากและสูง

ประโยชน์นี้เป็นประโยชน์ที่ไม่จบกระแสความ เพราะมีคำว่า เนื่องจาก ถ้ามีคำว่าเนื่อง
จากก็ควรมีประโยคตามที่เป็นผลต่อเนื่องกับข้อความนี้ เช่น

เนื่องจากความตื่นตัวทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนใน
แถบภาคใต้มีมากและสูง ทำให้คนพากย์หนึ่งทะเลลุดแทรกเนื้อหาเหล่านี้ลงไปตลอดเวลา

มีฉะนั้นก็ต้องเปลี่ยนคำเสียใหม่ ดังนี้

ประชาชนในแถบภาคใต้ส่วนมากมีความตื่นตัวทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และ
สังคมสูง

ลองพิจารณาตัวอย่างอื่น ๆ เพิ่มเติม ดังนี้

ผู้หญิงที่คิดว่าการแต่งงานเหมือนกับการแสดงละครฉากเดียวตลอดชีวิต¹

ประโยคข้างต้นมีคำว่า ที่ เชื่อมข้อความ ทำให้คิดว่าเป็นประโยคซับซ้อน น่าจะมีประโยคอื่นมาต่อ
ท้ายให้จบความ เช่น

ผู้หญิงที่คิดว่าการแต่งงานเหมือนกับการแสดงละครฉากเดียวตลอดชีวิต มักไม่นิยม
การแต่งงาน

หรือถ้าไม่เช่นนั้นก็ตัดคำว่า ที่ ทิ้งไป เพิ่มคำบางคำ หลังคำว่าผู้หญิง เพื่อให้ความ
หมายของประโยคตรงกับความจริงยิ่งขึ้น ดังนี้

ผู้หญิงบางคนคิดว่าการแต่งงานเหมือนกับการแสดงละครฉากเดียวตลอดชีวิต

6. ผู้หญิงให้กะทัดรัด ประโยคที่กะทัดรัดสื่อความชัดเจนเป็นประโยคที่ดี ประ-
โยคบางประโยคมีคำที่ไม่จำเป็นสามารถตัดทิ้งไปได้ ลองพิจารณาว่าตัดทิ้งได้หรือไม่ ถ้าเป็นคำ
ไม่สำคัญตัดทิ้งแล้วความก็ยังไม่กำกวม หรือขาดหายไป ก็ตัดออกได้ หรือแม้จะคงคำเหล่านั้น
ไว้ก็ไม่ทำให้ความชัดเจนขึ้น ก็ให้ตัดทิ้งเสีย เพื่อประโยคจะได้สั้น กระชับ กะทัดรัดขึ้น เช่น

เขามีความเสียใจที่ทำให้บิดา มารดา ผิดหวัง²

ควรแก้ไขเป็น

เขาเสียใจที่ทำให้บิดา มารดา ผิดหวัง

มนุษย์ปุถุชนธรรมดาทั่วไปย่อมมีกิเลสเป็นเครื่องล่อ

---

¹ นววรรณ พันธุเมธา “การใช้ประโยค” ไทยศึกษา เอกสารการสอน มสธ. หน้า 24.

² ลด. หน้า 25.

ในประโยคข้างบนนี้ใช้คำซ้ำซึ่งมิได้ทำให้กินความกว้างขึ้น ก็ควรตัดคำที่มีความหมาย
แทนกันได้ออก คือ มนุษย์-ปุถุชน, ธรรมดา-ทั่วไป ออกเสียอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น

มนุษย์ทั่วไปย่อมมีกิเลสเป็นเครื่องล่อ

ปุถุชนธรรมดาย่อมมีกิเลสเป็นเครื่องล่อ

ในประโยคที่แก้ไขได้ความเท่าเดิม แต่ประโยคกระชับ กะทัดรัด กว่า เป็นต้น

7. ไม่ควรผูกประโยคที่ใช้คำซ้ำอยู่ใกล้ชิดกัน เช่น คำประพันธ์สรรพนาม ที่ ซึ่ง อัน
คำสรรพนาม คำสันธาน ฯลฯ เหล่านี้ ถ้าอยู่ในที่ใกล้ ๆ กัน ซ้ำ ๆ กันก็ทำให้ประโยคขาดความ
สละสลวย ดังนั้นถ้าตัดคำเหล่านั้นออกแล้วความหมายยังคงที่ ไม่เปลี่ยนแปลงก็ตัดออกได้ เช่น

เขาผู้ซึ่งเป็นนักพนัน เขาไม่แต่จะพนันในวงไพ่ แต่เขายังพนันต่อเกมส์ชีวิตเขา
พนันแม้แต่เกมส์ของความรัก

ประโยคนี้ใช้คำซ้ำ ฟุ่มเฟือย อาจแก้ไขเป็น

เขาเป็นนักพนันที่มีได้พนันแต่ในวงไพ่ เขายังพนันต่อเกมส์ชีวิต และเกมส์ของ
ความรัก

ลองพิจารณาตัวอย่างต่อไป ดังนี้

ดอกไม้ที่มีสีขาวเป็นดอกไม้ที่แสดงความบริสุทธิ์ หากใครให้ดอกไม้สีขาวแก่
คุณย่อมเป็นสิ่งที่แสดงว่า เขาให้ไมตรีที่บริสุทธิ์แก่คุณ

ประโยคนี้มีคำว่าที่หลายแห่งทำให้ประโยคขาดความสละสลวย อาจเปลี่ยนเป็น

ดอกไม้สีขาวเป็นดอกไม้ที่แสดงความบริสุทธิ์ หากใครให้ดอกไม้สีขาวแก่คุณย่อม
เป็นสิ่งที่แสดงว่า เขาให้ไมตรีอันบริสุทธิ์แก่คุณ

ประโยคที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่นี้ จะเห็นว่า เราอาจใช้คำอื่นแทนคำว่า ที่ ได้ คือ
ใช้คำว่าอัน แทนก็ได้ความเท่ากัน เพราะคำว่า ที่ ซึ่ง อัน บางตำแหน่งใช้แทนกันได้

จากประโยคข้างบนนี้เราอาจแก้ไข เป็นดังนี้ ก็ได้

ดอกไม้สีขาวเป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์ หากใครให้ดอกไม้สีขาวแก่คุณ
ย่อมเป็นสิ่งที่แสดงว่า เขาให้ไมตรีอันบริสุทธิ์แก่คุณ

8. ควรหลีกเลี่ยงรูปประโยคหรือสำนวนต่างประเทศ รูปแบบประโยคต่างประเทศ
ที่มีผู้นำมาใช้ในภาษาไทย ก็คือ รูปแบบกรรมวาจก (passive voice) คือเอากรรมเป็นประธาน

หรือบางครั้งก็ใช้สำนวนภาษาต่างประเทศมาใช้ เช่น

สองนักวิ่งลมกรดของไทยคว้าเหรียญทอง

สำนวนสองนักวิ่ง เป็นสำนวนต่างประเทศ แต่ปัจจุบันพบว่าใช้กันทั่วไปในข่าวพาดหัวตามหนังสือพิมพ์รายวัน ถ้าจะให้ถูกต้องตามหลักภาษาควรแก้ไข เป็น

นักวิ่งลมกรด 2 คน ของไทยคว้าเหรียญทอง

รูปแบบกรรมวาจก ที่ใช้ว่าถูก ในภาษาอังกฤษใช้ได้ทั่วไปแต่ของไทยจะใช้ในบางกรณี ถ้าใช้ถูก จะใช้ในความที่ไม่สู้ดี เช่น ถูกตี ถูกใส่ร้ายป้ายสีถูกลงโทษ ในความที่ดีจะใช้ว่าได้รับ เช่นอธิการบดีได้รับเชิญไปเป็นประธานเปิดงานนิทรรศการวัฒนธรรมท้องถิ่น

บางครั้งเราก็รับรูปแบบประโยคภาษาต่างประเทศมาใช้และยอมรับโดยทั่วไป เช่น เพลง.....นี้เรียบเรียงเสียงประสานโดย.....

เป็นต้น

ในการผูกประโยคอาจมีรายละเอียดมากกว่านี้ ที่กล่าวมานี้เป็นหลักการผูกประโยคที่สำคัญ ๆ ที่พึงทราบและนำไปเป็นหลักในการฝึกฝนเพื่อให้การผูกประโยคชัดเจนสื่อความหมายตรงกับที่ผู้เขียนต้องการ จะขอกล่าวเรื่องประโยคไว้เพียงนี้.

อนุเจต หรือ ย่อหน้า (paragraph)

นิยาม

อนุเจต หรือ ย่อหน้า คือข้อความตอนหนึ่ง ๆ ที่ประกอบด้วยสาระสำคัญหรือใจความสำคัญเพียงประการเดียว ย่อหน้าหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยประโยคที่บรรจุสาระสำคัญ (topic sentence) และประโยคอื่น ๆ ที่ใช้ขยายความ หรือเป็นตัวอย่างรายละเอียดที่สนับสนุนหรือสอดคล้องกับประโยคที่บรรจุสาระสำคัญ

ย่อหน้าจะช่วยผู้อ่านอย่างไรบ้าง

ย่อหน้าจะช่วยผู้อ่านได้ดังนี้¹

1. ย่อหน้าทำให้ผู้อ่านได้พักสายตาโดยการหยุดพักจากตัวพิมพ์สีดำด้วยช่องว่างสีขาว
2. ย่อหน้าจะช่วยผู้อ่านให้เห็นโครงร่างของเรื่องที่อ่าน ย่อหน้าจะกำหนดความคิดหลัก ๆ ไว้ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยหัวข้อสำคัญเพียง 1 หัวข้อ ดังนั้นผู้อ่านจึงสามารถ

¹. Diana Hacker & Betty Renshaw, **A Practical Guide For Writers**, Winthrop Publishers Inc ; p. 90-91

เข้าใจเรื่องโดยรวม ๆ ได้จากการดูประโยคหลักในย่อหน้าแต่ละย่อหน้า ผู้อ่านสามารถเข้าใจว่าเรื่องทั้งเรื่องแบ่งเป็นส่วน ๆ เป็นย่อหน้าแต่ละตอนอย่างไร และแต่ละตอนแต่ละย่อหน้ารวมกันเข้าเป็นเรื่องทั้งหมดได้อย่างไร

3. ย่อหน้าจะช่วยให้ผู้อ่านเห็นความสัมพันธ์ของประโยคแต่ละประโยค ประโยคใดสนับสนุนประโยคหลัก การพูดถึงย่อหน้าในที่นี้กล่าวถึง ย่อหน้าในตัวเนื้อเรื่อง (body paragraph) ไม่รวมถึงย่อหน้าเปิดเรื่องและปิดเรื่องซึ่งจะกล่าวถึงเป็นอีกเรื่องหนึ่งเฉพาะในบทต่อไป

ย่อหน้าในเรื่องเป็นการจำกัดความคิด แต่ละย่อหน้าจะต้องมีจุดกำหนดความคิดให้เป็นกลุ่มไม่กระจัดกระจาย มีประโยคที่แสดงความคิดหลักและมีข้อความหรือประโยคสนับสนุนขยายความอย่างชัดเจนเพียงพอ

การแสดงความคิดหรือสาระหลักใช้ประโยคสำคัญ หรือประโยค topic sentence แสดงให้เห็นสาระสำคัญ (main idea หรือ main point) ของแต่ละย่อหน้า เป็นการเตรียมผู้อ่านให้รู้ว่ประโยคที่แวดล้อมนั้นเป็นตัวอย่างและส่วนขยาย เช่น

“ปัญหาส่วนตัวของคนหูหนวก”

ก. ภาษา คนหูหนวกขาดภาษาพูดจำเป็นต้องใช้ภาษามือแทน ภาษาพูดถึงแม้จะพูดได้บ้าง แต่ก็ไม่สมบูรณ์ มีน้อยรายที่จะมีภาษาพูดได้ดี โดยมากจะมาจากคนที่เคยมีภาษาพูดมาแล้ว การพูดจึงยังคงใช้ได้ดียิ่ง แต่จะมีเสียงเพี้ยนไปทุกที ถ้าหูหนวกมาแต่กำเนิด สถิติปัญญาไม่ดีด้วย จะพูดไม่ได้ พูดไม่ถูก เขาจะหันไปใช้ภาษามือแทนภาษาพูดทั้งสิ้น และบ่อยครั้งที่คนหูหนวกพูดไม่ได้ จำเป็นต้องใช้ภาษามือติดต่อกับคนอื่น ทำให้ไม่เข้าใจกัน เหตุที่ไม่เข้าใจภาษากันนี้เป็นผลทำให้การใช้ภาษาเขียนผิดพลาดไปด้วยอย่างมาก คนหูหนวกมักจะเขียนหนังสือและกลับกันเพราะรู้คำศัพท์น้อย การใช้ภาษาเขียนผิดพลาดไปด้วยอย่างมาก

ข. อารมณ์ คนหูหนวกอาจมีปัญหาในการปรับตัวเข้าสังคมไม่ได้ อันเนื่องมาจากภาษาเป็นต้นเหตุ การพูดไม่ได้ อ่านไม่ออก ไม่เข้าใจความหมายและเขียนไม่ถูกต้อง ย่อมเป็นอุปสรรคอย่างยิ่ง ทำให้ไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ถ้ายังสังคมนิ่งเงียบไม่ยอมรับด้วยแล้ว ยังมีปัญหาเพิ่มขึ้นอีกมากมาย ผลที่ตามมาให้เห็นเด่นชัดก็คือสุขภาพจิตเสื่อม คนหูหนวกมีปมด้อยอยู่แล้ว จึงมีมากขึ้นและเมื่อพูดไม่ได้ ระบายความคิดความอ่านความอัดอั้นตันใจออกมาไม่ได้ ก็เกิดอารมณ์ร้อน โมโหฉุนเฉียวโกรธง่าย เอาแต่ใจตัวเอง ขี้ระแวง ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีความหนักแน่นอดทนต่อการทำงาน หนึ่งงานหนักสมัครงานสบาย อยากรู้ได้เงินเดือนมาก ๆ”¹

¹ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู คุรุปริทัศน์ ฉบับพิเศษ ปีคนพิการสากล'24 หน้า 65-66.

จากตัวอย่างจะเห็นว่า มีหัวข้อบ่งเนื้อหาสำคัญอยู่แล้ว คือ ปัญหาส่วนตัวของคนหูหนวก และมีข้อย่อ เป็นแต่ละย่อหน้าซึ่งก็กล่าวถึงปัญหาส่วนตัวในด้านใดบ้างเป็นการง่ายสำหรับผู้อ่านจะจับประเด็นสาระได้

ความยาวของย่อหน้า

ความยาวของย่อหน้าหนึ่ง ๆ ควรยาวเท่าใด คำตอบก็คือ ไม่มีเกณฑ์กำหนดตายตัวไปได้ว่าแต่ละย่อหน้าควรมีสัดส่วนความยาวเท่าไร ความยาวของย่อหน้าย่อมยืดหยุ่นได้ ซึ่งผู้เขียนจะต้องใช้วิจารณญาณเอง แต่อาจคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้¹

1. จำนวนหน้า หรือความยาว

ขอให้นักอยู่ตลอดเวลาว่าสิ่งสำคัญของการย่อหน้ามี 2 ประการคือ

1. เพื่อให้ผู้อ่านได้พักสายตา

2. เพื่อแยกประเด็นสำคัญ

ถ้าต้องการเขียนข้อความยาว 2 หน้ากระดาษพิมพ์ (double-spaced) จำนวนคำประมาณ 500 คำ โดยต่อเนื่องกันก็เชื่อว่าผู้อ่านจะต้องเบื่อหรือเหนื่อยเกินไปที่จะอ่านข้อความต่อเนื่องกันโดยตลอด ดังนั้นเราจึงควรแยกย่อหน้า หรือแบ่งข้อความ 500 คำนั้นเป็น 2 หรือ 3 ย่อหน้า หรืออาจจะเป็น 4 ย่อหน้า หรือถ้าผู้อ่านเป็นเด็ก ก็อาจแบ่งย่อหน้าให้มากกว่านี้ได้ แต่ไม่ควรมากถึง 10 ย่อหน้า ถ้าจำนวนคำ 500 คำ แล้วแบ่งย่อหน้าถึง 10 ย่อหน้า ผู้อ่านจะพักสายตามากไป และความสำคัญจะถูกแบ่งแยก ทำให้ผู้อ่านสับสนและทำให้ความต่อเนื่องในการคิดของผู้อ่านหยุดชะงักบ่อยเกินไป

2. เนื่องจากย่อหน้าช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเค้าโครงของสิ่งที่อ่าน ดังนั้นผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงสาระสำคัญของเรื่องประกอบการตัดสินใจความยาวของย่อหน้าและจำนวนย่อหน้า ตัวอย่างเช่น ถ้าหากจะเขียนเรื่องยาว 500 คำ ซึ่งผู้เขียนคิดว่าจะให้ตัวอย่างแก่ผู้อ่าน 3 ตัวอย่าง เป็นตัวอย่างขยายความคิดหลัก ก็อาจแบ่งออกเป็น 5 ย่อหน้าคือ ย่อหน้าแรกเป็นย่อหน้านำที่กล่าวถึงหลัก ย่อหน้าที่ 2, 3, 4 เป็นการให้ตัวอย่างและย่อหน้าที่ 5 อาจเป็นย่อหน้าสั้น ๆ สรุปความคิดอีกครั้งหนึ่ง

---

¹ Diana Hacher & Betty Renshaw, **A Practical Guide For Writers**, Winthrop Publishers Inc; p.93.

ลองพิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้ ผู้เขียนแบ่งย่อหน้าออกเป็น 5 ย่อหน้าดังนี้

“ชาวอียิปต์หลายกลุ่มเชื่อว่ารูหรือช่องทางเข้าปิรามิดนั้นคงจะถูกขุดโดยพวกขโมยเป็นแน่ ก็ถ้าเช่นนั้นพวกขโมยทราบทางเข้าได้อย่างไร เอาละสมมติว่าเขาเข้าไปได้ก็แสดงว่าพวกขโมยต้องมีความชำนาญในเรื่องการเจาะอุโมงค์มาก เพราะทางเข้าปิรามิดแต่ละตάνั้นผู้สร้างได้สร้างไว้อย่างลึกลับซับซ้อนมาก.....เมื่อเร็ว ๆ นี้มีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อียิปต์ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

กลุ่มแรกกล่าวว่า พวกโจรที่ขโมยศพของฟาโรห์ไปก็เพื่อต้องการสร้างรอยมลทินแก่องค์ฟาโรห์นั่นเอง ดังนั้นพวกเขาจึงได้ทำลายศพมัมมี่ในลักษณะให้เป็นเรื่องลึกลับและให้มันสูญหายไปจากคนรุ่นหลัง

กลุ่มที่สอง เชื่อว่าห้องเก็บศพฟาโรห์นั้นแท้ที่จริงเป็นห้องที่สร้างหลอกไว้ ส่วนห้องเก็บศพจริง ๆ นั้นก็ยังคงอยู่ภายในปิรามิดนั่นเอง.....

กลุ่มที่สาม เชื่อว่าปิรามิดต่าง ๆ โดยเฉพาะปิรามิดองค์ใหญ่สุดที่เมืองกิซ่านั้น ไม่ได้สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นที่เก็บศพเลย ตามความเป็นจริงแล้วสร้างเป็นวิหารแห่งเทพเจ้าต่างหาก

จะเห็นได้ว่าทั้งสามกลุ่มนี้แตกความคิดและทัศนะออกไปในลักษณะที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด แต่ถึงอย่างไรก็ตามทั้งสามกลุ่มนี้ไม่สามารถที่จะหาทฤษฎีมายืนยันได้ว่าทำไมโครงสร้างที่ค้นพบจึงเป็นโลกศพว่างเปล่า ทำไมจึงไม่มีฝาปิดไว้อย่างมิดชิดเพราะเหตุใด.....”¹

จากตัวอย่างจะเห็นว่าย่อหน้าที่หนึ่งกล่าวถึงทางเข้าปิรามิด และโยงเปล่าตอนท้ายเป็นประโยคสำคัญที่จะนำมาสู่ย่อหน้าที่ 2, 3, 4 และย่อหน้าที่ 5 เป็นย่อหน้า สรุป และใช้คำถามปิดท้ายย่อหน้าเพื่อให้ผู้อ่านสนใจใคร่รู้ต่อไป

3. ผู้เขียนจะต้องตัดสินใจว่า จะกำหนดความยาวของย่อหน้าแต่ละย่อหน้าเท่าใด และผู้เขียนจะให้ย่อหน้าแต่ละย่อหน้ามีความยาวเท่ากัน หรือใกล้เคียงกันหรือไม่ ซึ่งต้องพยายามทำให้มีขนาดใกล้เคียงกันจึงจะสมดุลงดี แต่บางทีก็กำหนดเพราะความยาวของย่อหน้าก็คล้ายกับความยาวของประโยค คือบางครึ่งยาวบ้างสั้นบ้างก็ช่วยในการให้ลีลาและไม่ราบเรียบเสนอกันเกินไป แต่บางทีสัดส่วนที่ยาวใกล้เคียงกันก็ช่วยในเรื่องความสมดุลงดีพอเหมาะซึ่งสัมพันธ์กับน้ำหนักของหัวข้อแต่ละหัวข้อทั้งนี้ทั้งนั้นผู้เขียนต้องใช้วิจารณญาณเอาเอง

---

¹ บรรยง บุญฤทธิ์ (แปลและเรียบเรียง) **พลังลึกลับของปิรามิด** บริษัทชนบรรณจำกัด หน้า 54-56

ชนิดของย่อหน้า

การแบ่งประเภทของย่อหน้าอาจแบ่งได้หลายวิธี ซึ่ง Richard C. Yorkey¹ ได้แบ่งไว้เป็น 5 แบบ คือ

1. ย่อหน้าแบบวิเคราะห์ เป็นย่อหน้าที่เอาประโยคใจความสำคัญวางไว้ต้นย่อหน้า แล้วกล่าวถึงสาเหตุ ผล เหตุผล วิธีการ จุดมุ่งหมาย หรือหัวข้ออื่น ๆ ที่สนับสนุนใจความสำคัญ หรือประโยคหลักต้นย่อหน้า การเขียนแบบนี้เรียกว่าแบบอนุมาน (deductive)² หรือบางทีก็กล่าวข้อความสนับสนุนทั่ว ๆ ไปก่อน แล้วจึงสรุปประโยคสำคัญหรือใจความสำคัญไว้ตอนท้ายย่อหน้า ซึ่งเรียกว่าเป็นการเขียนแบบอุปมาน (inductive)³ ดังตัวอย่าง เช่น

“ภาษาที่ใช้ในการเขียนพระราชพงศาวดารจะเป็นภาษาซึ่งประณีตบรรจงและหรูหรา เนื่องจากพระราชพงศาวดารเป็นการบันทึกเรื่องราวของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ ประกอบกับผู้เขียนเป็นข้าราชการในราชสำนัก ผู้เขียนจึงเลือกใช้ภาษาที่สร้างความโน้มเอียงให้ผู้อ่านฟังสำนึกถึงความเป็นเทวราชและพระราชอำนาจอันยิ่งใหญ่ของพระมหากษัตริย์ ศัพท์ต่าง ๆ มากมายซึ่งสร้างขึ้นเพื่อแสดงความศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์”⁴

2. ย่อหน้าแบบบรรยาย เป็นย่อหน้าที่บรรยายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น สถานที่ เหตุการณ์ หรือ การบรรยายการกระทำตามขั้นตอนที่เป็นไปตามที่ลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง เช่น

“เรามาถึงเมืองเกียวโตด้วยรถไฟด่วนในเย็นวันที่ 15 และเข้าพักที่โรงแรมมियाโกะ ซึ่งตั้งอยู่บนเนินเขาหน้ามองลงมาเห็นเมืองเกียวโต เมืองเกียวโตนี้สงบกว่าโตเกียวมาก มีบรรยากาศของความสุขุมสง่างาม ประดุจใหญ่ ๆ ใช้เสาชุงตันมัทสึมา แสดงถึงความมีอำนาจโอฬารของโชกุนสมัยก่อนสงคราม มีสนามกว้างรวิงได้ มีราวไม้แดงและหัวเสากลับตันโตที่คอสนามทั้งสี่ริมแม่น้ำมีต้นหลิวต้นแก่ ๆ ทิ้งกิ่งก้านลงน้ำ ออกจะติดใจเกียวโตเสียแล้ว เพียงแค่เห็นบ้านเมืองของเขาจากสถานีรถไฟถึงโรงแรมเท่านั้น”⁵

3. ย่อหน้าแบบเปรียบเทียบหรือขัดแย้ง เป็นย่อหน้าที่นำเอาสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันย่อหน้าแบบนี้มักนำด้วยข้อความ

1. อังใน ประสิทธิ์ กาพย์กลอน การเขียนภาคปฏิบัติ ไทยวัฒนาพานิช หน้า 97-98.

2. deductive - deduction บางทีใช้ว่า นිරนัย

3. Inductive - induction บางทีใช้ว่า อุปนัย

ทั้งนिरนัยและอุปนัยนี้จะกล่าวถึงในเรื่อง การดำเนินเรื่องอีกครั้งหนึ่ง

4. นาฏวิภา ชลิตานนท์ ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 284.

5. ด.รัตนะ “ศิลปะพสุณีปุณ” อนุสาร อ.ส.ท. ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 สิงหาคม 2524 หน้า 18.